

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

A D R E S A S:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 52 (298) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1952 m. GRUODŽIO - DECEMBER 31 d.

PRICE 10 ct. XII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė

SENA GIESMĖ BE GALO

Stalinas netruksta visokių žurnalistų paklausimų, bet atsako tikrai tada, kai randa būtina atsakyti. Gruodžio 18 d. „New York Times“ korespondentas J. Reston patiekė Stalinui klausimus, į kuriuos jis gruodžio 24 d. gavo atsakymus per Rusijos ambasadorių Wachingtone J. Zarubina.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Kl: Akivaizdoje naujųjų metų ir naujos JAV valdžios, ar jūs manote, kad abi šalys galės sugyventi taikoje?

Ats: Aš vis dar manau, kad Rusijos - Amerikos karas nėra neišvengiamas ir kad mūsų kraštai gali gyventi taikoje.

Kl: Kur, jūsų manymu, yra dabartinio įsitempimo šaltiniai?

Ats: Agresyviuose veiksniuose, nukreiptuose prieš Sovietų Rusiją.

Kl: Ar norėtumėt susitikti su Eisenhoweriu ir susitarti susvėlininti įsitempimą?

Ats: Aš palankiai žiūriu į tokią sugestiją.

Kl: Ar sutiktumėt diplomatinę keliu tartis baigti Korėjos karą?

Ats: Taip, nes Rusija interesuota baigti šį Korėjos karą.

Kaip iš to matome. Stalinas nepasakė nieko nauja ir nė viename punkte nepadarė noro bendradarbiauti. Jo atsakymai yra tuščia propaganda. Juk pasakyti, kad tarptautinis įsitempimas pareina nuo to, kad Rusija yra puolama, yra grynas melas. Tikrovė yra dia metraliai atvirščia, nes Rusija grobia valstybes, grobia kraštus, kursto perversmus ir tikrai ji palaiko karus. Kas gi atmetė Korėjos karo baigimą, jeigu ne Maskva?

KAIP REAGAVO DIDIEJI

Eisenhoweris per savo užs. r. sekretorių F. Dulles pareiškė, kad kiekvienas rimtas Rusijos pasiūlymas jo bus rimtai apsvarstytas.

Trumanas atsakė, kad jis su tikrąja pasimatytis su Stalinu, jei gu jis atvyktų į Washingtoną, ko Stalinas niekad nepadarys.

Prancūzai atsakė, kad pasauliniai klausimai tai ne vien Stalino ir Eisenhowerio reikalas, kad jie abu tikrai juos spręstų.

Churchillis pasakė, kad jis seniai jau siūlė pasimatymą, bet pasimatymui reikia turėti uždavinių, kuriuos galima būtų atlikti.

Deja, Stalinas tokių uždavinių neturi. O tokių uždavinių yra daug: taikos klausimas Korėjoje, taikos sutarčių sudarymas su Austrija ir Vokietija, nusiginklavimo ir atominės energijos panaudojimo reikalai ir tt. Bet į visus tuos klausimus Stalinas težiū tik vieną atsakymą: Ne! Todėl ir šie paskutiniai Stalino atsakymai visoje žmonijoje padarė tikrai neigiamą, apgaules siekimo ir nedraugingumo įspūdį. Stalino pabrėžimas, kad Amerika puolanti Rusiją, yra teisingas tikrai ta prasme, kad Amerika tikrai Stalinui neduoda saugumui taip, kaip jis užsimoja ir bando.

Kai Maskva agresiją dar plėčia, visas laisvasis pasaulis pasirūpina gintis. Todėl jau įvykis, kad

LIETUVIŲ IR JAV OS LAIVIA SUDARĖ APSIGYVIMO SĄJUNGĄ

prie kurios bandoma pritraukti Italiją, kad tuo būdu sudaryta Viduržemio jūros

sąjunga. Suminėtoji sąjunga jau oficialiai demonstruojama, nes suminėtoji valstybių karinės misijos apsilankė vienos kitų kraštuose ir jų ministrai padarė oficialius pareiškimus. Šios trys valstybės, pagal jų pasisakymus, turi 880.000 kariuomenės, o reikalui esant padvigubins ir patri gubins.

Dar žymėtini

BUDINGI ŠIŲ LAIKŲ FAKTAI.

Kad nukreiptų pasaulio dėmesį nuo įrodytų Katyno žudynių, kurias atliko Rusijos komunistai, Maskva sugalvojo fantastiškus išmislius: esą Amerika Korėjoje masiškai žudanti karo belaisvius. Šis kaltinimas yra pagrįstas ir tuo, kad Rusija per savo paklusniusios šiaurės korejiečius ir kiniečius yra išžudiusi daugelį Amerikos karo belaisvių, — tai reikia gi kaip tą užtrinti. — Todėl ji dabar kaltina Ameriką.

Šioje nesantaikų ir smurto viespatystėje,

KANADOJE SAULĖTI PRAGIEDRULIAI.

Švenčių ir Naujųjų Metų proga į Kanados žmones kaibe jo perkybos ministeris p. How ir darbo ministeris p. Cote. Jie abu, suminėdami Kanados gyvenimo faktus, duoda gražių ateities vilčių. Jie abu pra nasauja sviesius ateinančius metus, kurie Kanados darbo žmonėms suteiks ir darbo ir gerėjimo pragyvenimo sąlygų. Kanada sėkmingai išpiečia pramonę ir prekybą ir tas Kanados žmonėms neša gerėjantį pragyvenimą.

Kanadoje ypač išplečiama karinė gamyba. Kanados įsipa reigojimai Atlanto pakto vaisybių atžvilgiu iš jos pareikalauja viso miliardo papildomos valstybės biudžeto samatos. Kanados darbininkų atlyginimai kyla ir tas sudaro gyvenimo standarto kilimą ir gerbūvį. Taigi, turime pagrindo laukti geresnių metų ir norime jų linkėti mūsų mieliems skaitytojams.

— Rytų Vokietijoje paleidžiama propagandos ministerija, kuriai vadovavo iš JAV pabėgęs Hisleris.

— Filipinuose suimta 300 Kinijos komagnetų, pas kuriuos rasta ginklų ir šnipinėjimo samokslų planų.

— JTO plenumas padarė pertrauką ligi vasario 24 dienos, kada jau bus Eisenhowerio valdžia.

PAŠTAS VĖLINA PRISTATYMA

Paaikšiname GG Skaitytojams, kad paštas, kaip jis aiškiai, dėl perdidelio perkrovimo šventinė korespondencija, neįstengia nei laiku siuntinių išskirstyti, nei laiku piliečiams išnešioti korespondencijos. To dėl, nors, pav., „Nepriklausoma Lietuva“ buvo išleista prieš Kalėdas pirmadienį, vis dėlto daugelio ji ligi Kalėdų ne pasiekė. Daugelį laiškų redakcija ir administracija gausia taip suvėluotai, kad tūty skelbimų jau neįmanoma buvo įdėti, kaip pav., Toronto Lietuvių Namų apie N. Metų suktuves, ir tt.

Gerbiame skaitytojus ir klientus informuojame todėl, kad tūty paštelinimai arba apleidimai pareina ne dėl redakcijos arba administracijos kaltės, bet dėl pašto nepajėgumo išpildyti padidintą ir gausų su šventėmis, aplankant

VLIKO IR VYKDOMOSIOS TARYBOS ŠVENTINIAI LINKĖJIMAI

Po visą pasaulį išsiblaškusius tautiečius sveikiname sulaukus Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų, linkėdami nelengvame gyvenime kely ištvermės ir ryžtingumo. Saugokime ir branginkime tai, ką esame paveldėję iš savo tėvų: savąją kalbą, papročius, tautines tradicijas, išlaikykime visur gyvą senąją lietuvišką dvasią. Kituose lietuviuose matykime savo tikrus brolius, visi gyvenime vienybėje ir sutarime, visuomet prieš akis turėdami Sibiro ištrėmimo ir pavergtų Tėvų žemėje savo kenčiančius brolius, kurių Tėvynės laisvę dedamos aukos yra nepalyginti didesnės už visus mūsų nepreteklius ir nepasisekimus.

Tačiau neužtenka Tėvynę ir laisvę tik mylėti: už jas reikia ir kovoti. VLIKas ir jo Vykdomoji Taryba, kiek tai nuo jų priklauso, iš savo pusės daro visa, kad toji kova būtų juo sėkmingesnė. Tikėkite, jog anksčiau ar vėliau, bet vieną dieną tikrai ir vėl galėsime visi laisvai grįžti į išlaisvintą brangiąją Lietuvą.

M. Krupavičius,
VLIKo Pirmininkas.

K. Žalkauskas,
Vykd. Tarybos Pirmininkas

KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR NEPRIKLAUSOMA LIETUVA DIDŽIAI GERBIAMUS SKAITYTOJUS, BENDRADARBIUS, PLATINTOJUS IR VISUS GEROS VALIOS KANADOJE GYVENANČIUS LIETUVIUS SVEIKINA NAUJŲJŲ METŲ PROGA, LINKI VISIEMS GERIAUSIOS SĖKMĖS VISUOSE DARBUOSE IR VISUS KVIEČIA BŪTI VEIKSMINGAIS IR DĖTIS Į BENDRĄ LIETUVIŠKĄ ORGANIZACINĮ DARBĄ, PAREMTĄ VIENYBĖS, SO LIDARUMO, TOLERANCIJOS IR LAISVĖS GYVEN DINIMU.

Kovos veiksmų veikla

ORO PASTU IS TREMTIES

Pirmiausia turim patikslinti ankstyvesnę žinią, kurią buvau pasiuntęs su klausuku, nebūdamas tikras, kad ji yra visai tokia, kokios buvo anksčiau pasiekusios žinios. Ji liečia Lietuvos atstovavimą prie Vakarų Vokietijos.

Galvės daugiau žinių, dabar galiu patikslinti, kad reikalas, gaila, ne toks sklandus, kaip tas atrodė anksčiau. Ir dar daugiau, nes ji, deja, painioja pačių veiksmų nesutarimai ir laikurių asmenų neatsakingi elgesiai. Apie tai norėjau dar laukti, tikėdamas, kad galgi reikalas pagerės. Deja, tas jau yra patekęs Amerikos lietuvių spaudon, todėl jau paslapčių nėra.

Vokietija, deja, kol kas nepriima Lietuvos atstovo, kaip oficialaus atstovo. Tai būtų, gal, tiktai de facto, bet ne de jure, atstovas. Dar blogiau, nes dar anksčiau, pasirodo, p. Brazaitis, o vėliau p. Ivinskis Bonnoje yra darę pareiškimų, kad jie tikrai turį teisę atstovauti Lietuvai. Tas, žinoma, reikalai sukomplikavo, nes prieš juos dar Bonnoje yra daręs žygių min. p. Lozoraitis. Suprantama, kad toki neatsakingi pareiškimai kaip suminėti dviejų ponų, įneša painiavą.

Gaila, kad ši destrukcija dar plečiasi. Man teko patirti iš Romos, kad ten tūlas kun. Min cėvičius, kol p. Lozoraitis važinėjo po Vokietiją, lankėsi Italijos minis-se ir ten save piršęs

Lietuvos atstovu. Tai jau liūd ni faktai, parodą, kad lietuviui netenka nei orientacijos, nei tvarkos, — kiekvienas sauvalauja, kaip jam jo galva nesa. Šitie faktai įrodo, kad VLIKas ir Vykdomojoje Taryboje turi būti nustatyta tvarka, ir kad nevalia kas ką susimanęs savivaliauti.

Verta suminėti, kad VLIKas pakartotinai nutarė pasilikti Europoje. Ši nutarimą tenka tikrai sveikinti. VLIKas čia, Europoje, tikrai reikalingas, o Amerikoje, kaip buvo projektuojama jis perkelti, jis nei reikalingas, nei jis ten būtų gyvybingas. Ypač, kad ten jau kelios tos pačios paskirties institucijos jau veikia. Visai pagrįstai vyrauja nuomonė, kad VLIKą perkelti į Ameriką — reiškia jį likviduoti. Bet ar tai būtų naudinga?

Girdėti VLIKo sferose apgailėstaujant, kad ligšiol dar vis neįveidami VLIKą mažiečių rezistentai. Viena, tai yra būtina iš valstybinio ir tautinio principiskumo požiūriu, Lietuvos vienybės atžvilgiu ir dėl bendros rmties bei darbin gumo. Pagrįsta nuomonė, kad si VLIKo reforma yra būtina, kai kitos besvarstytišos visai ki toje plotmėje.

Brakui išvykus, į Liet. Raudonojo Kryžiaus valdybą, išrinktas p. Glemža, ir ta proga rūpinamasi šiai įstaigai grąžinti buvusį respektą. Tikimasi, kad ši visuomeninė organizaci

„NL“ statybos ir linotypo vajas

Inžinierius Vladas Stankevičius, vienas ligšiol mažiau siai lietuvių inžinierių praktikuojamos lėktuvų statybos specialybės inžinierių, pernai atsi kėlęs iš Anglijos, čia, Montrealy, tuojau pakviestas dirbti į didžiausią lėktuvų statybos Canadair fabriką, kaip specialistas, ir jau gražiai Montrealy išsikūręs, — Kalėdų proga apsilankė „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijoje, pratesė „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratą ir ta pačia proga

soma Lietuva“ įteikė šerui-akcijai \$10,00

Londonietis Vytautas Rackauskas, siųsdamas „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos pratesimą, bet užtat, kad esąs primiršęs, kada ji baigiasi, o kvitus pametęs, tai lyg ir save už tai baudamas, bet tikrai paremdamas Spaudos Bendrovę „Nepriklausoma Lietuva“, drauge „NL“ namų statybai prisiuntė aukų \$5,00

Tautiečiams, paremiantiems „Nepriklausomą Lietuvą“, didžiai ir nuodėdžiai dėkoja. NL Spaudos bendrovei „Nepriklau

VILNIAUS RADIJA KLAUSANT

MINĖJO RUBLIO „PIATI LETKĄ“.

Gruodžio 14 d. išvakarėse partitono penkiameji rublį ir pro pagandos žaidynių aikštelę ir „jubiliato“ adresu paleido pašalų straipsnius.

Vakarų Europoje, rublio proga tvirtino melagių liežuviai, gyvenimas pabrango 3—4 karus, o Rusijoje, po rublio reformos, 5 kartus atpigo; bet rublio perkamoji galia pakilo vos 4½ karto, išeina, kad riečiamos tikros nesamones!

Šia proga daug kalbėta apie dviračius, siuvas masinias, radijo aparatus ir net automobilius.

Na, sakysim, kad visa yra, kaip mes pratę laisvajam pasauliui, tai kam tuomet reikalinga radijui lydyti pirkėjus per „Univermag“ skyrius ir kaisio ti tarp pirkėjų ir pardavėjų mikrofoną? Kad girdėtų Biržai, Vištytis, Dūkštai ar Skuodas? Juk tai yra, kaip tvirtina, tai yra visur prekiai, — ir Miroslove ir Viekšniuose! Bet yra kitaip. Prekių galima šiek tiek pasirinkti vien didesniuose miestuose, ir žmonės kartais priversti dėl kai kurių dalykų belstis už šimto kilometrų. Taip atstiko ir su radijo korespondento XII. 1. lydėtu varėniečiu, kurs „Univermage“ Vilniuj pardavėjų G. Burokaitės ir Mon. Motiekūnaitės teiravosi 3 ir ½ m šilko. Vadinasi, Varėnoje „pardavimo taške“, gal, tuomet tebuvo geltonos spalvos kartūno rietimai, tokiuose Anykščiuose rietuvės žalios spalvos kartūno, bet šilko ir ten niekas nesiųs — niekas ten nepajėgia pirkti. Tai kalta yra sovietiška aritmetika, pagal kurią išeina, kad 5 lygu 2 ir ½... Dėl tos pačios priežasties Dom. Tuberauskas, nuo švenčionėlių, vyko į Vilnių įieškoti „Univermage“ laikrodėlio „Pobedos“, nes, nors antro augšto pardavėja O. Butkutė kainos nesakė, kaip ir nutytylė šilko kainas, — švenčionėliuose mažai kas 280 rublių už laikrodėlį gali sukrapštyti.

Utena. MTS direktorius Su bolnikov pirm laiko baigia remontuoti traktorius, taip pat ir lietuvių kalbą, nors pastarosios remonte vargu viršys 60 proc. kada nors. Ypač šluobuoja „mietodas“, „liekstinės akėčios, ir bendrai, kur prireikia „remonto“.

Biržai. Gyd. Adamonis ir Balčiauskas įsigijo asmenines bibliotekas. Knygų platintoja Juzėnaitė pardavė 163 egz. Vie nuolio „Puodžiunkiemis“. Guzevičiaus „Ignotus“ nieko ne

ja pasidarys veikli ir efektinga.

Vis dar nugirstama KD grupės nesantaikos bei vidujės kriežės neskanų pasireiškimų. Esą VLIKas vis dar bombarduoja totalistinius aktyvistai, bet aiškėja, kad jų aktyvumas mažesniais turį spagrindą. Vis daugiau reiškinų, kad VLIKas, veikdamas su VT, vis daugiau kaupia pastovumo, darbingtono ir sugyvenimo. Jam, kaip lietuviui sako, reikia dar stiprau viduje susiklausti, susidisciplinuoti ir susitvarkyti, kad ne tik darbas eitų sklandžiai, bet kad ir kiekvienas savivalimui būtų pastotas kelias.

Kiek girdėti, ta kryptimi vykstanti fermentacija ir Naujaisiais Metais susidaro daugiau gerų vilčių, ypač kad veiksmų konferencijai jau esą sudaromas projektas. Tikimasi, kad ši veiksmų konferencija bus kertiniu naujos VLIKo veiklos išeities punktu. (hlj).

galima konkuruoti.

Mariampolė. „Pavasario“ kolchoze (pirm. Ambrazevičius) ir rajono knygas pirmūne mis užsirašė 15 karvių. Versi ninkė M. Andriuskevičienė veršius po 15 dienų perkelia į augštesnį skyrių. Skerdžius Karpavičius dairosi į pašarus ir negali nusikratyti minties, kad kovo mėnesį vargu benuitips visi pusnynai.

Rokiškis. Proto darbininkų susirinkime dalyvavo „Nemuno“ inž. Ragelis, mokyti. Lapinskas (darė pranešimą), agr. Baliūnas, Pavoras ir gyd. Klišytė.

Pasvalys. „Atžalyno“ kolchozo sidabruotų lapių farmoj Koskevičiūtė augina 10 lapių, bet už jas jau gavo „labai daug pajamų“.

Kovarskas. Švietimo reikalais daug rūpinasi partinis sekretorius Medvedis.

Kaunas. Tris dienas „Jaunojo Žiūrovo“ (kur vokiečiai turėjo „Soldaten-Theater“) salėje vyko sritinė meno savieiklos ratelių apžiūra. Jos pirmininkas Šalkauskas, berods, pamežėtietis, liaudies meno parodoj augšta lygį tesurado vien Stalino išsiuvinėtuose portretuose. (Tai kam čia dabar, ar Stalinas ir siuvinėjas?)

Vilnius. Kelis vakarus radijas skaitė ištraukas iš Jievos Simonaitytės apysakos „Pikčiurnienė“, kuri niekuomet nebūtų išvykusi skaitytojų, jei jo nebūtų vaizduojamas M. Lietuvos (dešiniojo Nemuno pusė) vokiškas elementas ir jo nešta žala lietuviškumui. Kur paliečiami literatūros vokiečiai, ten, be jokių išimčių, leidžiama vien juoda spalva, bet nemažesnė rusų atneštoji žala lietuvių tautai negalima liesti. Paskutinių dienų poezijos „kur riniuose“ poetai, vienas kitą lenkdami, ne neužsimerkia, kai bliuona „o motuše Rusija!“.

Dotnuva. Selekcijos stoties ved. Jonas Bubovas (taugšč. a. rybos Maskvoj deputatas) aktualiais reikalais suruošė 340 paskaitų. Jis tvirtina, kad nereikia laukti iš gamtos malonių, jas reikia pačiam pasiūninti, kaip kad daro gudai ir net gruzinai, paimdami iš jo rugius „Dotnuvos augštieji“.

Vilnius. Srities viršininko pav. Rotomskis (XI. 16) atidaria sritinę liaudies kūrybos parodą. Iš kone 1200 eksponatų labiausiai akį patraukė anykštėno Golubcovo „Stalinas“, ko varskietės Pumputienės „Stalinas ir Leninas“ ir uteniškio Bagočiūno „Čiorėlis — karo kurstytojas“ (molio skulptūra). Minėtiems darbams prideramą salę galima rasti vien Maskvoj.

Vilnius. Pr. Šližio vadovauja mas universiteto choras dekadai Maskvoj mokosi Glinkos „Moskva“ ir „Šalia kelio, vieš kelioje“. Choro moterų oktetui vadovauja Zig. Venskus. Orkestrui — Albertas Krogeras, ansamblio seniūnas — J. Stonis.

Vilnius. Valst. stadione XI. 16. draugiškos futbolo rungtinės tarp vilniečių „Spartak“ ir to paties vardo maskviečių, šių metų Rusijos meistro, baigėsi 3:2 maskviečių naudai. Vilniečių komandoj žaidė Saulis Rutkevičius, Petraitis, Mačiulis, du Mickevičiai, Daukša, Balinskas, Stelmokas, Janušauskas ir Bieliovas.

Antro puslaikio pabaigoj Petraitis pasiveržė iki 4 m nuo maskviečių vartų, — prie vartų vien vartininkas, — šovė, bet per viršų! Lietuviškos publikos švilpesius Petraitis nuslopino rusų „urraa“! Tais sėjavo Petrov.

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	\$ 5.50	America & S. Amerika	\$ 5.50
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	\$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

BAIGIANT 1952 METUS

Siandien atsistoju ant 1952-1953 metų slenksčio ir žvelgiu į visų metų nueitą kelią. Jaučiu, kad šie metai buvo labai produktyvūs, iškilnesni jo faktus.

Jeigu žvelgti į savuosius reikalus, tai neabejotinai reikia pripažinti ryškiausiu faktu Kanados Lietuvių Bendruomenės suorganizavimą. Per Kanados Lietuvių Bendruomenę Kanados lietuviai išlieja į viso Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, į visų lietuvių bendrą pasaulinę šeimą, kuri nors ir nelengvai gimsta, bet yra būtina. Vėliau pat pasakyti, kad nelengvas jos gimimas ne be priežasčių, kurias yra būtina pašalinti. Būtent: kaip VLIK, taip ir bendruomenėje ligi šiol vyraavo tendencijos dominuoti. Tai yra klaidingas kelias. Ir VLIKui ir PLB-nei yra būtinas taikomo kitas principas: jungimo ir koordinavimo principas, neatmetant kad ir mažiausios jėgos. Ypač yra blogas kairių pasireiškusių diskriminavimo — nepatinkamų organizacijų atstūmimo tendencijos, kurios sudaro didžiausią kliuvinį į tikrąją PLB-ę. Ryškiausiai tokiu klystkelio pavyzdžiu yra Urugvajaus lietuvių pavyzdys.

Šiai spragai užtaisyti Kanadoje veikia Kanados Lietuvių Taryba, kuri neatmeta nė mažiausios jėgos, kuri tik tai sutinka dėtis į lietuvišką šeimą. Ji neabejotinai pasitarnaus plačiai ir gilia prasme Kanados Lietuvių Bendruomenei, įnešdama tikrai lietuviško solidarumo, objektyvumo ir autiečių tarpusavės meilės.

Visokių atvejų, principo KLB-nės sudarymą tenka laikyti didžiausiu praėjusių metų lietuvišku įvykiu Kanadoje. Lieka ji tikrai tobulinti. VLIK, taip pat tenka pripažinti, nežiūrint tūlį asmenų pasitraukimo, kas nėra geras reiškinys, sveikesnių ir veiklumą žymintį faktų. Teigiama tenka vertinti ir VLIKo santykių ryškinimą su Diplomatinė tarnyba. Tačiau VLIKui vis dar lieka problema, kaip anksčiau pasakyta, — išeiti iš dominavimo tendencijų rato ir surasti jungimo ir koordinavimo kelius, kurie pašalintų nesantaikų kliuvinius ir sudarytų pilnutinio veikimo sąlygas. Šia prasme tenka laikyti prasmingais Australijos ir Venezuėlos lietuvių bendruomenių pasisakymus. VLIKui ir jo vykdomajai Tarybai šiuos ir panašius balsus reikėtų girdėti ir jautriai įvertinti. Tai yra objektyvūs balsai.

Tarptautinė prasme lietuvių pradžiusiais metais yra daug laimėjimų. Vienas didžiausių laimėjimų yra tylos apie pavergtusios palaužimas ir visos tiesos apie smurtininkus pasakymas. Šiame laimėjime yra darbo vaisių VLIKo, Diplomatų, PLG ir ALT. Garbė jiems už tai!

Besibaigiančiais metais lietuviškai prabilo dvi naujos radijo stotys į Lietuvą ir lietuvių, kas taip pat yra nemažas pliusas. Praėjusius metus tenka vertinti vaisingais ir lietuviškosios minties bei kūrybos bruožais, ypač — literatūros srityje, kur yra gerokai nuveikta. Tuo galime tikrai pasidžiaugti, kaip ir pasirodymu leisti Lietuvių Enciklopediją.

Ir jeigu VLIKas ir PLBnės organizavimas ir jų veikimo gairės būtų dar ryškiau ir konkrečiau pasuktos į jungimo ir koordinavimo vieškelius, į Naujosios Metus mes žengtume visai tvirtu žingsniu, vedini gerų vilčių. Bet ir šioje srityje jau pradedame galvoti apie ateitį.

Tarptautinėje pasaulinėje srityje vis daugiau ryškėja diferenciacija — agresija tampa prielaida su vergija ir taika su laisve. Du frontai jau atvirai atsistojo vienas prieš kitą. Kaukės nuplėstos nuo burbulinės propagandos. Maskva tarptautiniame forumo — JTO viešai atmetė Korejos tiką. Agresorius viešai prisipažino, kad jis yra karų, smurto ir nesantaikos kūrtojas ir palaikytojas. Beliko tikrai jėgos svorščiai. Bet žmonijoje dar nebuvo atsitikimo, kad laisvė duotųsi ilgam pavergiamai.

Deja, dar sunku pasakyti, kad tai būtų „paskutinis mūsų“, nes laisvasis pasaulis toli gražu dar nei visai sąmoningas, nei vieningas. Bet ir čia jau švinta pragiedruliai, jau sklaidosi miglos, jau formuojasi taikos ir kūrybos pasaulis, kurio siekia visi didieji protai ir tyros širdys. Amerikos demokratija pirmoji skina šiuos kelius.

Blogiui pastoti kelią per šiuos metus daug padaryta. Euruoję jau yra sukurtas agresijai pasipriešinti aparatas, kurio kamienas yra tvirtas ir pakankamai vieningas. Kuriamos pagalbinės dalys, kaip Viduržemio, Artimųjų Rytų, Ramiojo vandenyno sambūriai, kurių tikslas yra tas pat.

Praėjusiais metais didelę pažangą žmonių yra padarę mokslo ir technikos, ypač atomo pažinimo ir jo energijos panaudojimo srityje: išrasta vandens arba H-bomba; atominės energijos jėga pritaikyta laivams, lėktuvams, artilerijai praktiškai panaudotas be pilotinis, iš tolo radaro ir televizijos pagalba žmogaus valdomas, lėktuvas. Reikia suminėti ir šią sritį liečiantį nepaprastą, ligi šiol vis dar neišaiškintą vadinamąjį „skraidančių lėkščių“ palyginti gausų pasirodymą ir tiesiog net paradą vima.

Didelio dėmesio vertas ir Jungtinių Amerikos Valstybių politiniame gyvenime įvykęs demokratų valdžios pakeitimas respublikonų valdžia, kurios prysakin Amerikos tauta išrinko gen. D. Eisenhowerį, Antrojo Pasaulinio karo herojų.

O anapus geležinės uždangos — visus metus siautė teroras, viešpatavo vergija ir plačiai žingsniais žygiavo mirtis, visoje sovietijoje statydama kartuves. Ir naujų metų išvakarėse augsiniame Prachos mieste kartuvių šešėliuose pakibo 11 Stalino aukų žiauriausios žmonijos istorijoje diktatūros dievams. Anapus geležinės uždangos vyksta baisi tragedija, vaizduojanti XX amžiaus gėdą. Nesitenkindamas sritis už geležinės uždangos, tas žiauriais totalizmas ruošia kartuves ir visai žmonijai.

Tokių faktų akivaizdoje visai žmonių turėtų didžiai susirūpinti, o lietuviams, kurie visai tai geriausiai žino, turėtų vieni kitiems paduoti broliškai rankas ir dideliu susipratimu, nuoširdžiu vertinimu laikytis didžios vienybės. J. Kardelis.

Šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga reiškiu nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus savo giminėms, visiemis Balfu bendradarbiams ir prieteliams.

Ypatingai reiškiu linkėjimus Naujųjų Metų proga tremtyje likusiems vargšams lietuviams, kurie dar neša sunkią tremties našta, linkėdamas, kad ko greičiausia jų gyvenimo sąlygos ir aplinkybės pagerėtų ir kad jų skurdas pasibaigtų.

Apgailestauju, kad dėl nesveikatos ir laiko stokos negalėjau pasiųsti asmeniškų sveikinimų.

Kan. Dr. J. B. Končius, Balf Pirmininkas.

PAVERGIOJE LIETUVOJE

Gyvenimas kolūkiuose.

Iš Šiaulių rajono „Naujojo Gyvenimo“ kolūkio pirmininko I. Lavicko straipsnio. Šis kolūkis sudarytas iš buvusių Lieporių, Dainių ir Verdulių kaimų.

„Tiesa“ rašo: „Šiame mes išauginame vidutiniškai po 23 centnerius žeminių kultūrų ir po 18 centnerių vasarinių kultūrų iš kiekvieno hektaro“.

Visos Lietuvos vidurkis 1939 metais: žemieniai rugiai — 25,4 centn. iš ha, avižos — 23 centn. iš ha, žemieniai kviečiai — 26,8 centn. iš ha. Taigi šis pavyzdinis derlius, apie kurį jau leidžiama rašyti „Tiesoj“ su pasididžiavimu, dar ne siekia 1939 metų vidurkio.

„Už kiekvieną darbadienį kolūkietis šiemet gauna avansu po 2 kg rugių ir po pusę kg kviečių. Atskiri kolūkio nariai gavo didelių kiekių grūdų. Antai, B. Norkevičiaus šeima (kiek dirbančių ir kiek iš viso šeimos narių niekad nežymima. TST.) vien avansu išduota 2,5 tonų grūdų. (Vadinasi, už 1000 darbadienių. Iš to galima spėti, kad šeimoje dirbo 4 asmenys, per metus sudarę po apie 250 darbadienių, tai yra, atlikę tiek normų skirtų atlikti per dieną. Kiek laiko jie ištikrųjų dirbo, tai jau kitas klausimas. TST.)

Daugiau kaip 1.400 kilogramų iš kolūkio sandėlio išduota kolūkietėms J. Poškui. Galutinai atsiškai, už kiekvieną darbadienį išėis maždaug po 4 kg logramus grūdų, nemaža daržovių, cukraus ir po 4—5 rublius pinigais“.

Kolektyvinių ūkių statistikos duomenys iš „Tiesos“ Nr. 227, 1952 m.

„100 ha dirbamos žemės (Biržų) rajone tenka 15 galvijų. Po 24 galvijus 100 hektarų išleiko „Tarybinio artojo“ kolūkis“, rašo „Tiesa“.

1939 m. Biržų apskrityje vien melžiamų karvių vidutiniškai buvo 22 kiekvienam 100 ha dirbamos žemės. O šioje P. Stuko, rajono vykd. k-to pirmininko tiekiamoje informacijoje kalbama apie galvijus, kurių kategoriją iškaitomas ir visas prieauglis, o galbūt net ir avys... TST.

„Bendro darbo“ kolūkyje (jis yra Sodeliškių apylinkėje.

TST.) pernai už darbadienį iš mokėta po 3 kg grūdų ir 2,9 rublių. Šiais metais kolūkis už darbadienį mokės 3,5 kg grūdų ir 3,5 rublių“.

„Tarybinio artojo kolūkietis gaus šiemet už kiekvieną darbadienį po kg grūdų ir po 2,9 rublių“.

„Raudonosios vėliavos“ kolūkyje pernai nemaža kolūkietėjų neišdirbo darbadienių minimumo. Kolūkis suvėlino žemės ūkio darbus, mažą naudojo mašinų. Todėl ir derlius buvo žemesnis. Už darbadienį kolūkietiams 1951 m. išduota tik po 1,8 kg grūdų ir po 1,1 rublio“.

„Paimkime „Girduonų“ kolūkį. Čia gera žemė, yra visos sąlygos vystyti visuomeninį ūkį. Tačiau kolūkis atsilieka. Jame žema darbo drausmė. Pernai čia 41 proc. darbingų kolūkietėjų neįvykdė darbadienių minimumo. 10 kolūkietėjų iš viso nedalyvavo kolūkinėje gamyboje. Dėl to už darbadienį čia kolūkietis gavo tik po 1,5 kg grūdų ir 30 kapeikų. Ne geresnė padėtis ir šiais metais. Žemės ūkio artelė dar neįvykdė grūdų paruošų plano, vilkimo žiemkenčių sėją. Panaši padėtis „Gegužės Pirmosios“, „Ryto“ kolūkiuose“. Taip rašo „Tiesa“.

Ką reiškia 1,5 kg grūdų ir 30 kapeikų už darbadienio normą (kuriai atlikti kartais reikia dviejų ar net daugiau dienų), galima spręsti iš to, kad duonos kg kaštuoja 1,65 — 1,85 rb., 20 cigarečių („Parašius“) — 1,20 rb., 1 kg jautienos 10—15 rb., kiaulienos 18—22 rb., sviesto — 35 rb., dešros — 30 rb. TST.

Kanadičiams, kad lengviau įsivaizduotų, ką tai reiškia, reikia patikslinti. Jeigu žmogus per metus išdirba visą normą — 250 darbadienių, tai jis gauna (1,5 kgX250) apie 750 svarų grūdų, kurių vertė jokių būdu ne didesnė kaip 750 rublių. Prie to pridėjus atlyginimą, gautą rubliais (0,30X250) 75 rublius, viso metinio uždarbio gausime 825 rublius, arba 1.100 svarų duonos, arba 81 svarą kiaulienos, arba 46 svarus sviesto. Tai ar iš tokio uždarbio darbininkas gali išgyventi?

PANELE STASĖ MACIAUSKAITE ir P. PRANĖ BASTI, sukūrusius šeimos židinį, nuoširdžiai sveikiname ir linkime laimingo gyvenimo, Birutė ir Vladas Giedraičiai.

Pažinkime Kanadą

SEIMOS PRIEDAS NEO-KANADIETČIŲ VAIKAMS

Kanados vyriausybės socialinės apsaugos valdininkai neseniai pranešė, kad vaikai, kurie gimę už Kanados ribų, turi teisę gauti šeimos priedą (family allowances) po visų metų gyvenimo šiame krašte.

Iš pareiškimo atsiliepė tuojau regionalinės šeimos priedų įstaigos, kurios pranešė, kad tam tikras nesupratimas egzistuoja tėvų tarpe, kurie neseniai atvyko Kanadon. Jie tik tada sužinojo, kad jie turi teisę gauti šį priedą, kai turėję paduoti savo pajamų mokesčių blanką. Šeimos priedas nemokamas už praėjusį laiką.

Spalio mėn. per 1.600 šeimų su virš 3.000 vaikais užbaigė vienų metų baigimo periodą, padavę šeimos priedo pareiškimus ir gavo juos.

Viešos atsakomybės (public liability) apdraudimo yra šiandien apsisaugoję dauguma vairuotojų ir šis apdraudimas apsaugoja vairuotoją nuo kitų asmenų reikalavimų, kurie iškyla nelaimės metu. Nuosavybės sužalojimo (property damage) apdraudimas apsaugoja vairuotoją nuo sužalojimų, kuriuos jis daro kitom mašini-

„Neužmirškime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKIME KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TA GALITE ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU: DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAISKU SIUSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaide — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna barga tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

KL BENDRUOMENĖS REIKALAI

APYLINKIŲ VALDYBOMS

Vasario 16 dienos minėjimas.

Artinasi ir vasario mėnuo. Kiekvienais metais šį mėnesį švenčiame savo Valstybinę šventę — Vasario 16-ją. Ši šventė yra švenčiama visų lietuvių su dideliu atsidėjimu ir pasirengimu. O lietuviams, kurie per metus ir niekur nesiūdo lietuviškuose rengimuose, šios šventės neapleidžia.

Mums yra didelio reikalo savitarpį ir sustiprėti ir sustiprėti, bet reikia ta proga priminti ir pasauliui, kad dar yra Lietuva, kad Lietuva buvo, ir kad ji turi būti kaip laisva ne priklausoma valstybė.

Taigi švėskime kuo iškilmingiau, kuoskaitlingiau joje dalyvaudami. Švėskime kviesdami į savo metinę šventę ir kitų tautų atstovus, savo kaimynus, bet neužmirškime ir šeiminkų.

Gyvendami čia turime juos nuolat informuoti apie Lietuvos vergus.

Konkrečiai kalbant pritraukime prie savo šventės kuodau

KLB KRAŠTO VALDYBOS VEIKLA

Gruodžio 16 d. KLB Kr. Valdyba svarstė tremtinių šalpos reikalus. BALFo pirm. kan. Dr. Končius padėjo išsiaiškinti šį klausimą. BALFas Kanados lietuvių šalpos darbui nevadovauja. Norima, kad šalpos darbas Kanadoje rūpinėtųsi K. L. Bendruomenė. Turėdama tokius davinius prieš akis, Krašto V-ba nutarė Toronte įsteigti Centrinį Šalpos Komitetą, kviečiant į jį šalpos darbu pasisventusius asmenis. Posėdis tuo reikalu nutarta kviešti gruodžio 18 d. Pasaulio Lietuvių Archyvo vadovus Čikagoje, p. Liulevičius, kreipėsi į KLB Kr. V-bą, prašydamas numatyti ir paskirti Kanadoje minimam archyvui talkininkauti įgaliotinį.

Australijos Lietuvių B-nės Kr. V-bos pirm. J. Vaičaitis kanadičiams dėkoja už informacinį laišką ir džiaugiasi galimu bendradarbiavimu.

Ta pačia proga Australijos Lietuvių Bendruomenės pirm. ninkas, p. Vaičaitis, nusiskundžia lietuvių sunkia būkle tame krašte.

Po to Kr. Valdybos posėdyje buvo svarstytas paskutinis „Nepriklausomos Lietuvos“ numeryje J. Kardiio parašytas straipsnis. Posėdyje priimtas atsakymo tekstas, kuris bus paskelbtas Kanados lietuviškoje spaudoje.

Priimtas Atsišaukimo į Kanados Lietuvių Bendruomenę tekstas Kalėdų švenčių proga ir tuo posėdis baigtas. Pr. Al

A. A. JUOZUI ŠEDŽIUI

mirus, jo žmoną

p. GENĖ ŠEDIENĖ, pp. I GNATAVIČIUS,

pp. MITKUS ir pp. LIUTKAUSKUS

nuoširdžiai užjaučia

Strumilų ir Pundžių šeimos.

nom arba kito asmens nuosavybei. (C. S.)

NAUJOS DARBOVIETĖS GAMYBOJE

Šiame krašte atsirado 1948 m. rekordinis skaičius naujų darboviečių, 15.800 gamybos išsiplėtimo dėka. Dabar turima duomenų, kad šis skaičius bus pralenktas 1952 metais. Darbo Departamentas Ottawoje spėja, kad šiais metais bus atsiradę 25.000 darboviečių.

Šis naujas darbas atsirado didžiausia dalimi dėka gynybos išsiplėtimo. (CS.)

ISLEIDŽIAMY NAUJI KANADOS PINIGAI.

Vyriausybė pranešė, kad karalienė pasirašė proklamaciją, sutinkanti su nauju projektų, kurį padarė Mrs. Mary Gill, anglų — dailininkė. Tai reiškia, kad kanadiškos pinigų kalyklos, kaip ir kalyklos kituose Commonwealtho kraštuose, gali išleisti monetas, kurios turi karalienės atvaizdą. Šis projektas žinomas kaip „nekarūnuotos karalienės atvaizdas“. Jos plaukuose yra laurų vainikas.

Projektas yra iš profilio ir karalienės žveglia į dešinę. Naujasis valdovas žveglia vis į kairę kryptį negu monetose, kurios išleistos prieš tai. Naujų monetų antroji pusė pasirodys Atrodo, kad visi

bankai anksti ateinančiais metais turės naujas monetas. Vėliau bus naujos pašto markutės ir nauji kanadiški popieriniai pinigai, kurie turės karalienės atvaizdą. (C. S.)

KANADIŠKUOSE BALSAVIMO LAPELIUOSE NEBŪS PAŽYMĖTOS PARTIJOS

Kad ir daugelyje kraštų atžymima balsavimo lapeliuose renkamo kandidato partija, tačiau tai nedaroma Kanadoje. Tai yra britų tradicijos sekimas, nes rinkikai neturi rinkti partijos, bet asmenį.

Šis klausimas neseniai iškilo Ontarijoje, kur buvo pasiūlyta, kad per provincijos rinkimus kiekvieno renkamo kandidato partija turėtų būti atžymėta balsavimo lapelyje. Ontarijos Lagislaturės specialus komitetas, kuriam vadovavo Attorney-General Dana Porter, studijavo šį pasiūlymą ir jį atmetė, kadangi jis yra priešingas mūsų sistemai. Komitetas tačiau priėmė pasiūlymą, kad kiekvienas kandidatas provincijos rinkimuose turėtų imti 100 dol. prieš rinkimus. Jei kandidatas gytųre spėjus laimėjusio kandidato balsus, tai jis prarastų savo užstatą. Tai buvo daroma federaliniuose rinkimuose, bet ne Ontarijoje. (C.S.)

Mielus draugus

PANELE BIRUTĘ ADOMAITYTE

ir

PONĄ ADOMĄ JOČĄ,

susijedavusius šventų Kalėdų dieną, nuoširdžiai

sveikiname

O. ir P. Voroninkaičiai.

Ar gali būti Jungtinės Europos Valstybės?

Politinės kūrybos vyksmas turis istorinės reikšmės ir svarbos, vyksta šiuo metu Vakarų Europoje. Prancūzijos, Italijos, Vakarų Vokietijos, Olandijos, Belgijos ir Liuksemburgo vyriausybės yra veiksmų ir planavimų eigoje, kurių galutinis tikslas — šių kraštų politinė ir ekonominė sąjunga. Sukurti Europos sąjungą yra visai ne nauja idėja. Jau Prancūzijos karalius Henrikas IV-tasis palaikė ir pritarė pasiūlymui įsteigti savanorišką jungtinių Europos valstybių sąjungą. Tai buvo daugiau kaip prieš 300 metų. Pusantrą šimto metų vėliau vokiečių filosofas Immanuelis Kantas nagrinėjo ir diskutavo panašų sumanymą. Ir 1925 m. Prancūzijos ministeris pirmininkas Aristide Briand, savo vyriausybės vardu, pasiūlė Europos sąjungą.

Europa ant savo kailio yra patyrusi ir skirtingo charakterio suvienijimų. Tai buvo trumpai gyvavusios Napoleono ir Hitlerio imperijos, sukurto peragrie ir išsilaisvinusios jėga.

Šiandien gi, skirtingai, organizuojamoji Vakarų Europos sąjunga yra grindžiama savanoriškumu, viens kito gerbiu ir reikalų supratimu, pritariant ir pripažįstant, kad susivienijimas yra būtinas išsilaisvinusios Europos sąjungai.

Jeigu Vakarų Europos valstybės sugebėtų atsisakyti bent dalinai suvereniteto, tai Europos sąjunga galėtų būti tikras romantiškas idealas.

1940 m. seniai išsikūrusios ir ilgai gyvuojančios tautinės valstybės greitai buvo nušluotos nacių armijų. Po paskutinio karo vis didėjantis skaičius rimtų, ir galvojančių žmonių suprato, kad nuolatinės ir besitęsiančios Europos tautų silpnybės buvo ne laikinos pasekos dviejų pasaulinių karų, kai vienos generacijos, bet ženklai, kad daugelis Europos valstybių negali ilgai ugdyti nepriklausomai, kaip atskiri ekonominiai ir politiniai vienetai. Šis supratimas ir padarė Europos sąjungą artimiausiuoju praktiškos politikos tikslu. Vadovaujantieji pokarinės Europos vyrai — Churchill Anglijoje, Schuman ir Monnet Prancūzijoje, Adenauer Vokietijoje, Sporra Italijoje ir Spaak Belgijoje — davė šiam samanyui, įvairiomis progomis kalbėdami, daug gerų minčių.

Praktiškai sunkumai ir praktiškai išsprendimai buvo tyrinėjami ir nagrinėjami naujoje tarpvalstybinėje organizacijoje kaip: Organizacija ekonominiam Europos bendradarbiavimui, Europos Taryba ir Europos anglių ir plieno bendruomenė (Schumano planas).

Šios tarptautinės organizacijos atsirado tiksliai laike paskutinių penkerių metų, tačiau jos jau turi nemažą praktiškų patirčių jungtinių tautinių vyriausybių bendruomenės. Jos suvienijo ir sujungė Vakarų Europą ekonomiškai ir politškai ligi tokio laipsnio, kokio dar nėra pasitaikę modernioje istorijoje. Jau šiuo metu specifinės ekonominės ir gynybos funkcijos yra vedamos organizacijų net už tautinės vyriausybės ir virš jų, kurios šias organizacijas sukūrė. Nesenai įvykusių susitarimų, dabar laukiančių ratifikacijos, Prancūzijos, Italijos, Vakarų Vokietijos ir Olandijos vyriausybės sujungia savo ginkluotą pajėgą į bendrą Europos Armiją, kas parodė, kad jungtinių gynybos organizavimas galėtų būti atsektas tiksliai į formali politinė ir ekonominė sąjunga tarptautiniame procese būtų išvystyta. Bendra užsienių politika, bendras karinis biudžetas, centrinė tarpininkavimo įstaiga, jungtinių pajėgų šefų štabas, ginklų suvienodinimas, apmokymas ir karinė doktrina — neminint lo jamam, drausmę ir pasiaukavimą — būtų neįmanomi be pilnos sąjungos. Ir taip galutinis susitarimas, kuriuo įsteigiama Europos Armija, ragina ir įpareigoja jos šefių narių vyriausybės bandyti suformuoti tokią sąjungą laike pereinamojo trijų metų periodo. Besibaigiant šiam periodui šie kraštai turėtų suaukšti konstitucinį suvažiavimą — susirinkimą, kuriame būtų išdėstytos sąjungos politinės detalės. Jungt. Amerikos Valstybės yra labai suinteresuotos Europos Sąjungos progresu. Amerikantai nori patatyti, išugdyti efektyvią pasaulio santvarką — veiksmingą pasaulio ekonomiką, kurioje jie ir visi kiti galėtų klestėti ir pasaulio politinę sistemą, kurioje visi būtų saugūs ir be baimės. Šitokiam užbaigimui, atstatymas Europoje ekonominės sveikatos, politinio pastovumo ir pajėgumas patiemis apsiginti, yra labai svarbu. Tai yra gyvybinė ir esminė sąlyga sovietų agresijos sulaukymui ir

taikos išlaikymui pasaulyje. Ir dabar, kada Vakarų Europos atskiros valstybės parodė, kad jos negali savo tikslų atsiekti individualiai, politinė ir ekonominė jų sąjunga atrodo aiškiausiai būtina.

Sekantieji žingsniai — Europos sąjunga (unija) apima didelių sunkumų ir painiavų išsprendimus. Mat Vakarų Europa yra pramoniniai kraštai, su labai sudėtingais supainiotais kraštų ūkiais — ekonomika. Kiekviename šių kraštų yra savi skaitlingi interesai, kurie yra remiami jų tautinių vyriausybių pirmenybę teikiančia

tant ir apsisaugojamųjų muitų sistema teikiama tarifais ir prekybos barjerais. Tačiau tikslai su įsteigimu ir suorganizavimu plačios kontinento prekybos bus pasiekta žemų kainų ir augštesnio gyvenimo standartas masinėje pramonės produkcijoje bus realizuotas Vakarų Europos žmonių gerbūviui.

Susivienijimas ar unija platesniame maste duos nūdavinį panaikinti tarifus ir kitokius apsaugojančius barjerus. Pavyzdžiui, Belgija ir Olandija, abi gamina ir eksportuoja šviežius vaisius, ir daržoves. Egzistuojant unijai, ištikrųjų,

Arabai grąšina boikotuoti vokiečių prekes

NL BENDRADARBIO EUROJOJE

Rūpesčiai dėl santykių su arabais nerodo tendencijos mažėti. Atvirkščiai, palengva abi šalys savo pareikšimuose vis mažiau duoda galimybes kompromisams. Arabų Lygos inemorandum, kuris arabų buvo net ultimatumu vadinamas, buvo sakoma, kad vokiečių žydų atsilyginimo sutarties ratifikavimas bus interpretuojamas, kaip „priešiškas veiksmas“, galįs savo pasekoje turėti arabų kraštų diplomatinį santykių nutraukimą su jungtine Vokietijos respublika. Izraelis, mano arabai, neturįs teisės reikalauoti kokio nors atlyginimo, nes jis pats nėra įvykdyęs JT nutarimo dėl atsilyginimo arabų pabėgėliams iš Palestinos.

Iš kitos pusės Bonn'oje pradedama jaustis dėl šios bekompromisinės arabų laikysenos tam tikras susierzinimas. Vokietijos vyriausybė patikrino arabams, kad ji Izraeliui neteiks karo medžiagų. Šio pažadėjimo vykdymą prižiūrėti vokiečiai siūlo perleisti JTO. Taip pat iš vokiečių pusės pabrėžiama, kad derėtis su Bonn'os vyriausio dar esama pakankamai laiko, kurį būtų galima panaudoti vokiečių-arabų pasitarimams, su tikslu pašalinti visas arabų turimas atsilyginimo sutarties atžvilgiu abejones. Tačiau Arabų Lyga šiuo Bonn'os pareiškimu liko nepatenkinta ir reikalauja, Vokietijos išpareigojimo tol susilaikyti nuo ratifikavimo, kol arabų visos abejonės bus išsklaidytos. Kitaip tariant, arabai tiesiog reikalau-

ja, kad vokiečiai įsiriškuotų į Arabų Lygos vedamą politiką. „Tai yra prievartavimas“ rašo „Le Monde“. Vokietijos vyriausybė yra pareiškus, kad ji pasirošusi sudaryti su arabų kraštais prekybos sutartis ir teikti jiems reikiama parama netik prekėmis, bet ir specialiais. Tačiau arabai nelabai linkę derėtis su Bonn'os vyriausybe. Priešingai, jų prekybos delegacija viešėjusi Vokietijoje vietoje oficialių pasikalbėjimų, įsiekio kontakto tiesiogiai su ūkio ir parlamento atstovais stengdamasi tuo būdu įgyti įtakos viešajai V. Vokietijos nuomonei, „kas“ — kaip vokiečių vyriausybės atstovas pareiškė — „tarptautiniuose diplomatinuose santykiuose mažiausiai yra kažkas labai neįprasta“. Derybų Hagoje metu esą vokiečių delegacija visą laiką rūpinosi, kad sutartis įgytų tokią formą, kuri negalėtų pažeisti arabų saugumo interesų. Dabar gi „būtų gėda savo apsišprendime svyruoti“ — pasakė Adenauer'is — „vien tik dėl to, kad yra grąšinama ekonominių nuostolių. Esama gi ir augštesnio už gerus biiznius, nes mes norime kitos, ne Hitlerio, Vokietijos“.

Arabų reakcijos į tuos kancelerio pareiškimus neteko ilgai laukti. 7 arabų kraštų ekonominė delegacija, sekančią dieną išvykdama iš Vokietijos, spaudos konferencijoje Frankfurt'e pareiškė, kad ji Bonn'oj viską išmėginusi, net su atskiromis partijomis ir ūkio atstovais, Vokietijos“.

Nukelta į 6 puslapį.

ja ekonomine politika, įskaitant šiuo du kraštai, kaip per anksti gimęs Benelux, yra pamerkti susitikti daug sunkumų, nes jų eksportuojami produktai tarpusavyje konkuruoja — varžosi.

Tačiau kartą, kada kiti Europos kraštai bus vienoje sąjungoje, platesnės rinkos ir prekyba bus parūpinta abiejų valstybių, Belgijos ir Olandijos produktams. Savaimė suprantama, kad tokioje sąjungoje greitai atsirastų tam tikras skaičius pramonės šakų, kurios bus pažastos gabesnių ir daugiau pajėgių varžovų kituose sąjungos (unijos) kraštuose. Šitokios pramonės šakos galimai bus reikalingos šokioms ar kitokios pagalbos patvarkyme modernizuojant jų mašinas bei įrankius, papildomai apmokant ir paruošiant jų darbininkus ar perkeltant jų fabrikus į daugiau ekonomikai tinkamas vietas. Taip, pavyzdžiui, Belgijos anglių kasyklos negali konkuruoti su Rūro krašto kasyklomis. daugelis Italijos plieno fabrikų yra neekonomiški, jei juos palyginti su Vokietijos arba Prancūzijos plieno fabrikais; vokiečių liuksusinės — prabangos prekės nėra taip pagedidžiamos ir patrauklios kaip prancūziškos ir itališkos prekės. Tačiau, galų gale, pertvarkymai, kurių dėka būtų panaikinti prekybos, mainų ir biržų barjerai sąjungos narių tarpe, padarys šių susivienijusių kraštų pramonę daug pajėgesnę. Susivienijimas apims taip pat ir skirtingų valstybių ekonominių sąlygų suderinimą. Kainos, mokesčiai, ir pašalpų dydis, algos ir atlyginimo suderinimas, darbo išlyginimas, finansų ir pinigų klausimo išsprendimas — visa tai turės būti padaryta ir išspręsta kiek galima tvirčiau ir pastoviau. Vienodas įstatymų kodeksas, ypatingai kur paliečiamas biznis, bus neišvengiama būtinybė. Tačiau šie visi patvarkymai ir pritaikymai neturės ir negalės būti iš karto, vienu sykiu, padaryti. Nesenai įvykdyti viešosios nuomonės tyrimai parodo, kad tik mažas procentas Prancūzijos, Italijos, Vakarų Vokietijos ir Olandijos žmonių yra priešingi Europos unijai. Nuo II-rojo pasaulinio karo yra buvę pastebėta nepaprastai išaugęs supratimas išsireikškimo „europietis“ kaip skirtingas nuo „prancūzas“, „vokietis“ ir tt.

Kokį vaidmenį turėtų atlik-

ti Jungt. Amerikos Valstybės šiame istoriniame procese?

Amerikos ekonominė pagalba jau buvo lemiama sekminguose veiksmuose naujų centrinių institucijų, kaip: Europos ekonominiam bendradarbiavimui organizacija, Europos mokesčių (mokesčių) sąjunga ir t. t. Progresas taip pat buvo pagreitinamas Europoje žinojimu, kad daugelis amerikiečių tik Europos unijos reikalingumu ir būtinumu, ir faktais, kad Amerikos kongresas paskelbė padaršinimą — Europos suvienijimas yra vienas iš svarbiausių Jungtinių Amerikos Valstybių užsienių duodamos paramos tikslų. Ateinančiais kritiškais metais J. Amerikos Valstybių vyriausybės ir jos piliečių aktyvus dalyvavimas šiame vykstančiame procese bus svarbus pasiekimo elementas. Aišku, kad Europos unijos užbaigimas negali būti padarytas absoliučia sąlyga Jungtinių Amerikos Valstybių karinės ir ekonominės pagalbos išplėtimui. Toks mėginimas padarytų daugiau žalos negu gero. Grąšinimas nutraukti tą paramą ligi Europa nesusivienys, nepadarytų savanoriškų Europos sąjungos ir būtų žulikiškas darbas. Progresas link unijos privalo būti pačių europiečių padarytas. Jungt. Amerikos Valstybės privalo, kiek tik gali padėti naujoms, centrinėms, ekonominėms institucijoms finansine parama ir privalo išreikšti jų palaikymą ir savo pritarimą išplečiant ekonominę ir karinę paramą per tokias centrinės institucijas.

Jungt. Amerikos Valstybių užsienio prekybos politika privalo būti padaryta daugiau pastovi ir tvirta, atsižvelgiant į Europos reikalą uždirbti kuo daugiau dolerių, kad ji pati save tuo galėtų išlaikyti.

Amerika privalo vengti pasidaryti pasyviu stebėtoju; tačiau neprivalo padaryti klaidos mėginama versti europiečius į susivienijimą arba diktoduodama laiką ir susijungimo būdą. Tiksliai vienintelė unijų (sąjungų) rūšis, kuri turi galimybės gyvuoti, išsilaikyti ir progresuoti į geresnes specialios santvarkos formas, yra tokia, kuri yra pagrįsta laisvano rėškio pritarimu. Tai yra tik vienintelė unijų rūšis, kurioje laisvi pasaulio žmonės gali gyventi saugūs ir tarpusavyje bendradarbiaudami. Sulietuvino J. Skaržinskas

TORONTE PASIŽVALGIUS

1. Rinkimų bėdos

Išrinkus krašto bendruomenės tarybą, susidariusi vienašalia valdyba be kitų reikalų tuoj užforsavo apylinkių valdomų organų sudarymą. Vietinė lietuviška visuomenė po daugelio išsivystymo Montrealo suvažiavime laikosi gana pasyviai. Kai kurie skeptikai tvirtina, kad visuose sudaromuose komitetuose ar komisijose tik „artimesnieji“ negindėjimai užpildo visus postus. Šitas viešas našališkumas, atrodo, imatomas ir dabartinių bendruomenės vadovų, kurie norėtų įjungti ir daugiau liberalinių pajėgų į bendrąją struktūrą, tačiau tas nesiseka. Vienu žodžiu, kažkada liberalai buvo prakeikimo žodis, dabar, atrodo, jie galėtų pasidžiaugti staigiai pasirodžiusia simpatija ir noro pabendradarbiauti dvasia. Bet to noro liberalams šiuo momentu kaip tik trūksta, nes kai kurie daktaruoti vadovai Montrealyje nedangstomai išreiškė diskriminacinius palinkimus, kurie visiškai nepelnytai užgavo tokius pasižymėjusius veikėjus, kaip kad dvi žinomos torontietės. Viena jų jau seniai neegoistiškai darbuojasi Kanados lietuvių tarpe ir jos nuopelnai prasideda dar nuo to laiko, kada dauguma dabartinių bendruomenės vadų trynė mokyklinius suolus. Paskutiniuose rinkimuose Ontario lietuviai pelnytį jai išreikšė didelę dominuojančio bloko kandidatų eilę. Kitai torontietei, ne priklausančiai jokiai partijai, buvo pritaikytas kažkur vartojamas metodas, kad vai-

kaičiai atsako už senelių buržuazines „nuodėmes“, šiuo atveju, ji dėl vyro, kuris priklausė su kai kam nepatinkamai partijai, tapo nepriimtina (!).

Taigi, lapkričio pradžioje pusiau privačiai sudariusi Toronto apylinkės rinkimų komisija, kuri vis keitė ir rodos dar keis, po nustatyto termino vietoj reikalingų minimum 10 kandidatų (valdybai ir rev. komisijai) užregistravo tik 6 žmones. Be privataus V. Vaidoto patiektas vienas sąrašas: V. Šakalys, A. Margis, J. Jasinevičius, J. Dvilaitis ir J. Beržinskas.

Suauktame extra tuo reikalu ALOK-o posėdyje liberaliniai atstovai pasiūlė išieiti, kuriai niekas neprieštaravo; registracija pratėsama iki metų pabaigos, o padėčiai išryškinti kviesti visų Toronto organizacijų pirmininkų susirinkimą, kuriame būtų galima pasvarstyti bendradarbiavimo bazę.

Tačiau čia ir prasidėjo tikrosios bėdos. ALOK-o pirmininkui paprašius seimelio dalyvių paraginti savo atstovaujamąs organizacijas daugiau domėtis liet. bendruomene ir svarbiausią statyti taip trūkstamus kandidatus, vienas atstovas tuoj pasisakė, kad toks reikalas yra ne seimelio kompetencijoje, o kai kas visai atvirai išsireiškė: „Jei viena grupė mokėjo sudaryti visą tarybos valdybą, nustumdama kitus į šalį, tegu ji pati rūpinasi ir toliau“.

Į seimelį atstovus atsiantių beveik visos organizacijos, trūk, tik iš pačių dešinės, išskiriant atstovą.

Tarp kitų būdingesnių nuomonių teko išgirsti, kad artėjant rinkimams į krašto tarybą, tūla grupė išstatė pilną su geru kaupu savo sąrašą, nežiūrint, kad liber. visuomenės atstovai norėjo pasiekti su jais susitarimo vaisingesniam bendruomenės rėmuose bendradarbiavimui. Tačiau sumanevraus susirinkimą prieš pat, termino suėjimą, tai galimybė buvo neduota jokios progos ir apskritai neparodėta jokio nuro. Dabar vėl tas pats, tik kuklesne apimtimi. Jei priešių, kad net ALOK-o vardu reikia įsikišti pasipirties iš kitų organizacijų, tai dėl tokio kreivai išsivysčiusio reikalo sei melyj galėjo drąsiai pasirodyti patys Tarybos bosai.

Po nieko pozityvaus nedavusių diskusijų, seimelio sekretorius Aug. Kuolas (pirmininkas vo Dr. J. Kaškelis), gelbėdamas padėti, pasiūlė rezoliuciją, kurioj priimta, kad ALOK-as dar kartą atsiųktų pats lietuvišką visuomenę ir kad seimelis, tokia padėčiai esant, pasilikytų savo senosios funkcijos — sprendžiamuoju Toronto liet. visuomenės balsu.

Taigi, kandidatų klausimas stato Torontą, kuriame kaupiasi Krašto Tarybos centras, į nepermaloniausią šviesą. Atsi eiti, košė paliekama valgyti taip, kaip ji ligšiol buvo verdam.

2. Finansinis skersgatvis.

Toronto ALOK-as antru kartą pasiėmęs visą organizavimą naštą dėl lietuviško skyrus Kanados tautinėje parodoje, antru kartu įlindo į skersgatvį. Šiais metais po atsiųskimų ir visos Kanados organizacijų ir paskirus tautiečius, buvo tikė-

tasi, kad lengviau pavyks užlopinti piniginių reikalą. Kaip pirmą atvejį tik beveik po metų laikotarpio pavyko išlyginti pristatytas sąskaitas, šiuo kartu ALOK-as turėjo reikšti visų paminėjimų pajamas. Tuo būdu skolos pozicijon nuejo ir rugsėjo 8 rinkliava ir iš dalies kariuomenės minėjimo aukos, kurios buvo skirtos sušelp ti karo invalidus. Tik pagal la pus surinkta 56,20 dol. suma tiesiogiai pasiekė tikslą.

ALOK-as, reikia pripažinti, neturėjo jokio kitopasirinkimo, nes atsiųskimai davė labai silpną atgarsį: Wellandas prisiuntė 10 dol. ir Hamiltonas — 25 dol. Taip pat atsirado du lietuvi, kurių vienas davė 10 dol., kitas — 1 dol. Sukelta parama neišnešė ir 10 proc. visų išlaidų.

Būsimose parodose lietuvių atstovavimo reikalas tampa problematišku, nes pastoviai užsikraudinėti ilgesniam „išsimokėjimo“ periodui naštą, kada šalia atsiranda ir kitų svarbių reikalų, be didžiųjų lietuviškų kolonijų paramosvien Toronto lietuviams neapsimoka ir beveik neišgalima.

3. Jaukus tautinis židynis.

Toronto lietuvių didelis užsimojimas lietuviškos pastogės sukurimui, šių metų pabaigoje realizavosi: jų namai dėl didelių kliūčių per pačio Ontario ministerio pirmininko interenciją gavo leidimą — čarterį. Ta proga suauktas visoutinis šerinkinių susirinkimas sukurė naują Toronto lietuvių organizacinį vienetą, tuo formaliai atpalaiduodamas jų nuo buvusios ALOK-o sukurtos namų fondo valdybos. Pats susirinkimas, dalyvaujant apie 90 šeri-

ninkų, praėjo labai darbingoje ir darnioje nuotaikoje.

Iš pirm. J. Strazdo pranešimo paaiškėjo, kad namai, nežiūrint jų neperdidžiausios apimties, verčiasi gana pelningai: per pirmuosius 3 ir pusę išikūrimo mėnesius jie įnešė apie 2500 dol. pajamų ir neskaityti išigyto inventoriaus, davė virš 1100 dol. pelno. Pelno didesnės dalis nuėjo pagrindinam namo atremontavimui ir skolų išmokėjimui. Vien remontui išleista 642 dol., už kuriuos įsigyta įvairių įrankių ir sutaisyta ar išdažyta patalpos. Įdomiausia, kad didžiausią pajamų dalį sudaro svetimtaucijų nuomos įmokėjimai, kurie tuo būdu padeda lietuviams išmokėti mortgyčius. Sau vietą čia rado bendr. valdyba ir kitos lietuviškos organizacijos, paip choras, taut. šokių grupė ir kt. visai nemokamai, o kitos organizacijos už labai mažą mokes tį. Tuo pačiu pirmininkas padėkojo visiems lietuviams, kurie talkininkavo namų įrengimui ir sutvarkymui: baldų kraut. „Mohawk“ už baldų dovaną, p. Indreleienė už užuolaidas, vienam lietuviui (pavardė prašlydo už indus, p. Simanavičius už garsinimą per radiją ir visiems darbininkams bei meistrams.

Iš šitų namų pagal ateities planą išsivystys didesnės patalpos Toronto lietuviams, taip pat numatoma kredito įstaiga, kooperatyvas ir kiti naudingi tremtyje ekonomiškai sumanymai.

Sekantių metų samata numatoma 10.000 dol. pajamomis ir 6.700 dol. išlaidomis, kurių pozicijoje bus išgysta reikalingų daiktų, kaip radio-fonografai, garsiakalbiai, raštinės

inventorius ir tt.

Ta pačia proga buvo kreiptasi į visus šerinkinius sukelti dar 5.000 dol., kurie reikalingi pagal pirmo susitarimą įmokėti 1953 m. balandžio mėnesį. Iki šiol tik 329 žmonės pirkė šerų 9857 dol. sumai, kita dalis asmenų, pasidėjusių 2.500 dol., negarbingai neišlaikė savo parašo. Prekybininkas J. Jurksaitis pasiūlė uždarinti šerų pirkimą privačiai publikai, nes už namus lietuviams jau siūlo 55.000 dol., t. y. 10.000 dol. nedėto pelno ir reikalaujama suma sukelti paties šerinkininkams. Tačiau priimtas A. Frenzelio iš Oakvilės pasiūlymas, kad kiekvienas šerinkininkas suranda po vieną asmenį, jei nepajėgia, pats už tai įpirkdamas, tuo būdu pagal pirmininko siūlymą išlaikant lietuvių namus gausingesniam tautiečių būriui.

Po to vykusiuose rinkimuose į naująją namų valdybą vien balsais išrinktas inž. J. Strazdas, toliau Banelis, Indreleienė, Dalinda, Kiršonis, Karka ir Budreika. Kandidatais liko J. Simanavičius, M. Jokubynienė ir K. Kalendra. Į rev. komisiją — Aug. Kuolas, J. Dragaitis ir L. Strazdaitė, kandidatais — Jurksaitis ir Adomavičius. Parengimų komisijon įėjo: Traškevičius, Jurkevičius, Gaizutis, Docius ir Pelecas.

Reikia pripažinti, kad lietuvių namai Toronte dabartiniu metu sudaro jauką ir gyvą židinį, kur koncentruojasi visokeriopa lietuviška veikla. Pra platinus ir atremontavus rūsi, sportininkai ten gavo savo kam pą. Be to, kas penktadienį pravedamas draugiškas alutis. Algirdas Pul.

Apie „A. Šapokos Kazimierą Sapiegą“.

DR. V. DAUGIRDAITE - SRUOGIENĖ

II. Teisybė lieka P. A. Šapokai gana svetima sąvoka ir daugelyje kitų ironiškų priekaištų, kada jis stengiasi prikišti prie posakio, žodžio, smulkmeniško atitikimo istorijai. Esą „Per anksti išvestas į sceną ir Vysnioveckis, kai tebebuvo mamytės globojamas sūnelis“, byloja dr. A. Š. savo straipsnyje. Pirmą, jei Sruoga savo meno veikale istoriškai ir negimusį Vysnioveckį būtų išvedęs į sceną, nebūtų didelės nuodėmės. Antra, Sruoga ir pats vadina jį jaunikačiu, kai pastarasis 1693 m. kalbasi su karaliene:

Marysienka

Man vieno jaunikačio būt gana, — Tauraus, pasiaukojančio, garbingo...

Vysnioveckis

Jei kitas bus, ne aš, tas jaunikaits, šioj žemėj dienos jo bus suskaitytos. (B. Sruoga, „Kazimieras Sapiega“, 40 p.)

Tenka ypač stebėtis tokiais dr. A. Šapokos posakiais: „Kam sakyti, kad Sapiegai atskubėjo padėti Sobieskiui prie Vienos, kai jis ten ir nebuvo (mano pab., V. S.)“. „Lietuvos Istorijoje“, 365 p. parašyta: „Net vykstant vaduoti Vienos (1683 m., V. S.)“, Sapiega nesisukubino su savo kariuomene ir atvyko tik po didžiojo mūšio“. B. Sruoga šioje vietoje yra ypatingai tikslus. Įdėdamas žodžius į Sapiegos priešo, Bialozaro, lūpas, jis sako ne be ironijos:

Kada karalius supliekė turkus Ir katalikų vėliavą iškėlė Ties mahometiškų šunų lavonais — Sapiega į pagalbą atskubėjo! (B. S. „Kaz. Sapiega“, 59 p.)

III

Dr. A. Šapoka savo straipsnyje stengiasi atspėti, ką ir ar gana autorius skaitė, ruošdamasis rašyti istorinę dramą ir mini keletą lenkiškų monografijų. Bergždžios pastangos! B. Sruoga buvo gerai išstudijavęs epochą ir sąmoningai naujoje licentia poetica, žinodamas ribą tarp istorijos ir vo vaizduotės padarinių. Jau buvo reikšmingas ir P. A. Šapokos nepaminėtas, bet „L. I.“ literatūros sąrašas įtrauktas: Eustachy Tyszkiewicz, „Listy o Szwecji“, Wilno, 1846 m., 2 tomai. Šios knygos autorius, remdamasis beveik išimtinai švedų ir kitų

svetimauciu, ne lenkų, surastą archyvuose medžiagą, duoda tokių įvykių vaizdą, kuris ne visai sutampa su dr. A. Šapokos norimu vaizdu. Taip pat Marysienkos charakteristika paremta toli gražu ne vien Vališevskio monografija. Užtenka palyginti kad ir su Boy-Zelenskio knyga „Marysienka Sobieska“, Lwow, 1938 m., kurioje paduodamos iki to neskelbtos ištraukos iš karališkosios poros korespondencijos. Savo rankose Sapiega turėjo ir daugiau literatūros.

Dr. A. Šapoka apgailestauja, kad Sruoga nesujuskojo „vieno studento (A. Šapokos? V. S.) neblogo diplominio darbo apie tuos įvykius“, tuo tarpu Sruoga tikrai buvo skaitęs labai įdomią medžiagą, dokumentus, rankraščius, iki šiol niekur nepaskelbtus šaltinius iš V. D. Universiteto Bibliotekos archyvo, kurie K. Sapiegos vaidmenį, jo lietuvišką valstybingumą ypatingai iškelia. Kažin, ar Sapiegos siekimas sostui užimti, ar bent konkurentų baiminimasis dėl tos galimybės, kaip pas Sruogą atvaizduota, yra tik licentia poetica. Visos šitos medžiagos (kaip ir iš viso jo kitų pirmųjų šaltinių), dr. A. Šapoka nemini nei savo straipsnyje, nei „Lietuvos Istorijoje“, o ji turėjo jam būti žinoma. Keista taip pat, kad ir literatūros sąrašas figūruoja beveik išimtinai monografijos lenkų kalba, dažniausiai nepalankios Sapiegai, kaip Lietuvos separatistui.

IV.

Dr. A. Šapoka, nors ir kruopščiai įieškojo pas Sruogą istorinių klaidų, vis dėlto ne visai atidžiai paskaitė savo kritikuojamąjį veikalą. Tai matyti, kad ir iš šių straipsnio žodžių: „Sruoga be jokio pagrindo Sapiegą pavadina imperijos kunigaikščiu“. Iš tikrųjų Sruoga gį niekur jo taip nevadina, tiksliai tituluoja jį kunigaikščiu. Imperijos kunigaikščiu jį vadina P. J. Blekaitis, savo straipsnyje „Balio Sruogos teatro bruožai“, lydinčiame B. Sruogos dramą. Ir jįsi daro tai ne be pagrindo, nes Brohaus 1933 metų informuoja: „Sapieha, polnische Fürstenfamilie von litauischer Abstammung. Die Aeltere Linie erhielt 1699 die Reichsfürstentum wuerde, die jungere bereits 1572 die Reichsgrafenwuerde. Fuerst Kazimierz Sapieha 1637—1720, war litauischer Groszhetmon, ir tt. Panašiai

KULTŪRINĖ KRONIKA

TRYŠ ARTISTAI ATIDARO DRAMOS STUDIJĄ

New Yorke-Brooklyne trys artistai - režisieriai: Henrikas Kačinskas, Antanas Škema ir Jurgis Blekaitis gruodžio 17 dieną atidaro dramos studiją. Pirmos pamokos įvyko Brooklyne, 213 S. 4th St., Angelų Karalienės parapijos salėje. Studijoje suminėtieji trys aktoriai, jie gi ir režisieriai, ir dėsytys, pasidalinę darbu. Studija tuo tarpu numato turėti apie 20 klausytojų.

BANAITIS RAŠO „JURATE IR KASTYTIS“ OPERĄ

Kompozitorių K. V. Banaitį finansiskai paremęs lietuviškųjų reikalų mecenatas J. Balčiūnas ir tuo sudaręs sąlygas kompozitoriui daugiau atsidėti komponavimui jo sumanytai lietuviškai operai „Juratė ir Kastytis“ pagal labai populiarią lietuvišką to vardo pasaką.

DR. J. ŠEGAMOGUI PRIPAŽINTA SPECIALYBĖ

Dr. J. Šegamogas praėjusią vasarą Montrealy lankė cniur gams suruoštus specialybei pagilinti kursus prie McGill universiteto.

Dabar dr. J. Šegamogas gavo oficialų pranešimą iš Royal College of Surgeons, kad jam yra pripažinta chirurgo specialybė.

Specialybės pripažinimas dr. J. Šegamogui atidaro platesnes perspektyvas.

GABUS LIETUVIAI MOKINIAI

Raymondas Zenius, laimėjęs McGill universiteto stipendiją, taipgi The H. Aspinwall-Howe medalį, The Edward Baldwin Savage Memorial ir R. Squire Hall Franche prizus.

Antras gabus jaunuolis, Al-paduoda ir „Allgemeine Dautsche Biographie“.

Tenka stebėtis, kaip istorikas, dr. A. Šapoka, pats ne kartą prasiškęs su istorine tikrove, taip išdidžiai puola ne istoriką P. J. Blekaitį, kur savo trumpame straipsnyje posėne, iiečiančiame istoriją, yra kaip tik tikslus. Visi tad smulkmeniški ir bendrais žodžiais nusaityti priekaištai P. J. Blekaitiui šauna pro šalį, nes pastarasis negrinėja ne istorinius įvykius, bet literatūros kūrinių veiksmą ir personažus.

P. J. Blekaitis aiškiai sako: „Kaip apskritai bet kokia buitinė, neprincipinės reikšmės iaktų tikrovė, taip ir istorinė Sruogai rūpėjo tik savo vidinė, gilesniąją tiesą. Jis neknausio jo istorijos archeologo kastuvu, bet atkūrė ją intuityviu pagavimu, tiesa, atremtu į lai-

girdas Keršulis irgi baigęs mokyklą su gerais pažymėjimais, išėjęs pirmuoju iš augštesniosios mokyklos, gavęs dovanų ir dabar tęsia McGill universitetė moksll. Abu jie montrealiečiai.

ŠOKĖJA PAGODINAITĖ AUSTRALIJOJE

Sydnejuje baleto artistė Tamara Pagodinaite-Skrinskienė turi baleto studiją, kurioje moko jaunos šokėjos. Pati Pagodinaite dalyvauja su savo šoku įvairiomis progomis ir turi didelį pasisekimą.

PAMINĖS MIKĄ PETRAUSKĄ

Miko Petrausko mirties ir gimimo sukaktuvėms paminėti Čikagos Mergaičių choras, vedamas p. Steponavičienės, vasario 8 d. ruošia koncertą, kuriame bus išpildyti tikrai kompozitoriaus M. Petrausko kūriniai.

DAIL. IR. BUTKEVIČIŪTĖ - GUREVIČIENĖ

Toronto augštesniesiems lietuvių kursams paaukojo Maironio portretą, kurį kursai iškabino kursų klasėje.

ATSIŪSTA PAMINĖTI.

Marius Katiliškis: UZUO-VEJA. Apsakų knyga iš šiaurės Augštaitijos kaimo buities. Viršelis, titulinis puslapis ir 12 iliustracijų piešė Romas Viesulas. Spaudė M. Morkuno spaustuve, išleido Knygų Leidykla TERRA, 748 W. 33 rd Street, Chicago 16, Ill. Tiražas — 1000 egz., 362 psl., kai na 3,50 dol. Knyga gaunama „Neprikl. Liet.“ redakcijoje, 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. už pažymėtą kainą su persiuntimu.

kotarpio pažinimą, bet niekad ne vergišku atsitiktinių įvykių atžvilgiu. Faktai ir įvykiai Sruogos kūriniuose gana laisvai keičia laiką ir vietą. Istoriniai personažai, kai kur atkurti didėle ištikimybė... nuolat susiduria su vaizduotės vaikais.

Tačiau pagrindinis momentas — viso laikotarpio sintetinis vaizdas, jo dviasis ir prasmė — Sruogos pertekimas teisingai ir plastiškai, su didėle įtikinamumo galia.

Panagrinėjus P. A. Šapokos kritiką, išvada lieka viena: „Balio Sruogos Kazimiero Sapiegos“ atžvilgiu jis yra neobjektyvus ir dažnai neteisingas. Su sidaro net išpūdis, kad jis specialiai kuria trečiąją versiją, „A. Šapokos Kazimierą Sapiegą“, kad ir naudodamas mokslininkui neleistiną licentia historica.

VYTAUTAS PESECKAS

O RUDENI!

Toks liūdnas, vienišas žmogus Pro šalį prakeliavo. O rudenį, tu jo nemušk, Aukšniais lapais klevo!..

Juk tu išliejai tuos dažus, Tuos degančius ant miško!.. Ir saulę, lięsdamą medžius, Nuo tų dažų išblýško!..

Ir žmogui keistas ilgėsys I širdį įsibrovė, Norėjo tau kažką sakyti, Tave paklaust, kaip broli.

O tu — pradėjai žmogų mušt Aukšniais lapais klevo!.. Tas liūdnas, vienišas žmogus Pro šalį tik keliavo!..

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS

Pirmoje savo laidoje suregistravo: dailininkų — JAV 64, Anglijoje 1, Australijoje 16, Brazilijoje 5, Čilėje 2, Italijoje 2, Kanadoje 8, Kolumbijoje 3, Prancūzijoje 1, (yra ten į daugiau), Švedijoje 1, Šveicarijoje 2, Vokietijoje 2, o viso tremtyje 107; lietuvių kunigų — JAV 659, Anglijoje 5, Argentinoje 11, Australijoje 10, Austrijoje 3, Belgijoje 3, Brazilijoje 5, Čilėje 6, Ekvadore 1, Indijoje 2, Ispanijoje 3, Italijoje 20, Kanadoje 24, Kinijoje 1, Kolumbijoje 7, Meksikoje 1, Peru 2, Portugalijoje 3, Prancūzijoje 3, Šveicarijoje 2, Urugvajuje 3, Vatikane 1, Venesueloje 2, Vokietijoje 7, — i viso už Lietuvos ribų 746 kunigai; lietuviai JAV leidžia 57 laikraščius, Kanadoje 4, Argentinoje 2, Brazilijoje 2, D. Britanijoje 2, Vokietijoje 2, Australijoje 2, Venesueloje 1, Urugvajuje 1.

— Operinė vasarinė klasė, kurią veda Kučiūnas ir Dičiūtė, davė koncertą, kuriame buvo atlikus ištraukos iš operų. Koncerte pasirodė eilė solistų.

— Čiurlioniečių ansamblio moterų choras su kanklėmis koncertavo Clevelando moterų federacijos kalėdiniame rengime. Mikulskio vedamas choras turėjo didelį pasisekimą. Amerikietės klausinėjo choro dalyvės ir apie lietuviškus kostiumus.

Kalėdų senelis, iškėlęs rankas, šaukia visus Kanados lietuvių vaikučius prie Kalėdinės eglutės — Montrealy, Torontė, Hamiltonė, Delhi, Winnipege, Vancouvery ir kitose lietuvių gyvenamose vietose. Kalėdų senelis sako atnešęs vaikams visokių dovanų. Vaikučiai, prašykite tėvelius — būtinai jus nuvesti pas Kalėdų senelį, kuris aplankys visur ruošiamas Kalėdines eglutes ir ten dalyvės visiems vaikams dovanas!..

— Dainavos ansamblis, vedamas S. Sodeikos ir G. Veličkos, esąs susirūpinęs pastatyti S. Šimkaus operą „Pagirėnus“.

— JAV lietuvių spauda teigiamai įvertina A. Rūko „Bulbio ir Dundulio“ pastatymą Čikagoje.

— J. Nevardauskas esąs paruošęs novelių knygą ir jįskas leidybą.

J. GRABAU - GRABAUSKO NAUJA KNYGA

Kelias į pasisekimą

MANDAGUMO BEI GRAŽAUS ELGESIO VADOVELIS.

Kaina \$ 2,00.

Kreiptis: J. Grabau-Grabauskas 229 Bedford Ave Brooklyn 11, N. Y., U. S. A.

Iš gurguolės arklio į čempionus

(Prisimintina žmogaus ir gyvulio draugystė)

Visoje Romoje nebuvo tvarkingesnės vietos, kaip Macao kavalierijos kareivinės, ir visoje Italijoje nebuvo garbingesnio pulko, kaip šios vietos šeimnininkai — Karališkieji Piedmont'o dragūnai. Už Macao senų raudonų plytų sienų kiekvienas, ar tai būtų buvęs arklys ar karys, turėjo savo aiškia vietą ir tarnybą. Vyrai vykdė savo mankštą, pratimus ir savo ruošos darbus; arkliai kramtė avižas, žingsniavo, bėgo ristiškai ir zovada — viskas sulig trimto garsais paduodamų komandų.

Vienintelis tikta plyšys Macae's kareivinių disciplinoje buvo didelis pilkas arklys, turėjęs kaitno temperamentą ir mulo būdą. Jis buvo vadinamas Nasello, kas Italijoje yra žuvis vardas — ir nevisai aristokratiškos žuvies, išvisio. Nasello nesidavė jodinėjamas. Reikėjo dviejų vyrų laikyti jį, pakol trečias ant jo užsėsdavo. Kaip tik raitelis atsidurdavo ant Nasello, šis nedrausmingas arklys ėjo atbulas, stodavosi piestu ir numesdavo raitelį. Po to Nasello nusiramindavo, pasižiūrėdavo atgal, kaip gerai atlikęs savo darbą, ir grakščia ristele nubėgdavo į arklides. Jis buvo maištininkas ir pakankamai gudrus įvykdyti tokius pokštus. Vieną po kito, Nasello išmetė iš balno kiekvieną vyrą Macao kareivinėse. Laikui bėgant šie skandalingi pokštai pasidarė nepakenčiami, ir Nasello gavo pažeminimą — jam buvo nuimtas balnas ir jis padarytas gurguolės arkliu. Galutinai patekęs nemalonėn, jis galėjo būti matomas kareivinių kieme pakinkytas vežime pakrautame šienų ar grūdais — ar net mėslų vežant. Nasello priėmė savo pažeminimą taip ramiai, kad buvo galvojama jį esant atėjusį į tvarką.

Tačiau tai buvo tik laikinis adykas, ir vieną dieną jis vėl pradėjo dūkti kaip viesulas. Spardydamasis kanopomis ir siusdamas Nasello suspardė gurguolinių vežimą į šipulius. Po šio atsitikimo nei vienas Macao kareivinėse nebendro Nasello kinkytį, ir jis leido ramius popiečius, stebėdamas mažiau uprotingus arklius begančius ristiškai aplinkui ir aplinkui — btata bum, batta bum — su raiteliais ant jų vergiškų nugarų.

Tačiau nei viena armija pasaulyje netoleruotų tokių nukrypimų, leisdama kam nors simuliuoti, maištauti ar samogai naikinti valstybės turtą. Taip Nasello gavo negarbin-

gą atleidimą, kuris arkliui reiškia būti parduotam daugiausiai siulančiam. Su sergančiais, špato ligą turinčiais ir nutrintomis nugaromis arkliais, Nasello laukė savo likimo išsprendimo.

Pardavimo dieną atvyko pora vežikų, vienas ar du čigonai arklių prekiautojai ir keletas vanago veidais prekybininkų, kuriuos parduodamieji keturkojai įvertino pigiai. Prasčiausiai iš visų atrodė buvo mėsininkas. Kokiu būdu iš čia Nasello pavyko pabėgti, tai liks neišsprendžiama mįslė, kurios mes niekuomet nesužinosime, lygiai taip pat, kaip koks gilius buvo gyvulietis nujautimas pasileisti nuo savo arklininko ir prasimušti per žmonių ir arklių susikimšimą. Dideliais lankais, linksmai ir stačiai pasiutiškai šuoliuodamas, prunksdamas ir žvengdamas, Nasello sukėlė paniką net kitų arklių tarpe. Būrys vyrų supo Nasello šūkaudami ir baidydami jį į galą kiemo, kur stovėjo milžiniškas akmeninis girdymo lovyss. Ir dabar kai vyrai prispyrė jį prie lovio, Nasello staiga padarė šuolį. Jis peršoko lovį sparnuoto Pegaso lengvumu, pasikeldamas ir orą užtikrintai ir laisvai. Puikiai pasiekęs kitą akmeninio lovio pusę, jis, iškelta galva, nušuočiavo į arklides.

Neįtikėtinau laimingu sutapimu, vienas karininkas, kuris gerai pažino arklius, ėjo pro šalį. Leitenantas Fernando Filipponi, taip vadinosi šis karininkas, matė puikų Nasello šuolį ir laisvę, pastebėjo kaip jis sulenkė kojas po savimi, ir nupirko čia pat vietoje Nasello, už kokią sumą, to jis niekuomet nepasakė.

Laike savo pirmojo mėginimo joti Nasello, leitenantas, nors jis buvo labai geras jokikas, buvo numestas dešimti kartų žemėn. Tačiau Nasello, kuris buvo tada ketverių metų amžiaus, galų gale susitiko tokį pat užsispyrėlį, kaip jis pats. Mėnesiais Filipponi kovojo su arkliu begaliniai kankindamasis. Nasello buvo garbingas laukinis arklys, jaudėjas nužėnimą ir mankštos - pratimų mokymo nenaudingumą, nes žinojo, kad buvo skirtas kokiame nors geresniam tikslui. Jis buvo pavyzdinio tipo arklys su charakteriu. Šiam arkliui buvo mįslė jo naujas savininkas, besišypsąs vyras, kuris atėdavo atgal po kiekvieno išmetimo iš balno, šalta ir su pasitikėjimu, šaukdamas Nasello vardu. Praėjo mėnesiai kol Filipponi galėjo joti ir sutramdyti siuntančio Nasello būdo išsi-veržimus. Praėjo vieneri metai, kol Nasello galėjo prisipažinti, kad esąs nugalėtas — tačiau tiktai vieno žmogaus.

Kada Filipponi ir Nasello buvo perkelti į didžiulę kavalierijos mokyklą Pinerolo, Italijos šiaurėje, jie jau buvo šoki-

mo čempionų tarpe. Greitai Nasello pažino jaudinantį godumą barjerams, vartams ar vandens kliūtims, per kurias reikdavo šokti, kaip ir jo ponas. Jis pradėjo suprasti, kad konkuruoti ir laimėti buvo „labiau svaiginas vynas“ kaip maištauti ir prieštintis.

Per trejus metus Filipponi kiekvieną dieną jojo Nasello, kol galų gale arklys atrodė parengtas savo paskirčiai. Savo pirmutinėse varžybose, Neapolio arklių parodoje, Nasello laimėjo prieš niekieno neungalėtą Aladino, Jojamą grafo Alessandro Bettoni, labai garsaus italų raitininko arklių. Po to, Filipponi ir Nasello buvo pakviesti į italų karinę komandą („team'a“) jomoje varžybose su sunkiais šokimais ir kliūtimis, Nicoje. Čia Nasello vėl buvo pirmas, o italų komanda varžybas baigė laimėdama tarptautinę taure. Nuo tada, per visą dešimtį metų, pasižymėjimo ženklai, taurės, pagyrimai ir garbė liejosi ant Filipponi ir Nasello. Tačiau nei arklys, nei jojikas nenorėjo pergalės ženklų — trofėjų. Jiems buvo draugystė prityrime ir sėkmėje — žmogus ir arklys suaugę drauge sunkiam ir puikiai atliekamam veiksmui: jie laimėjo Romoje, žavingoje Piazza di Siena su jos skėtinėmis pušimis aplinkumojė; žibėjime; Londono Olympia, tituluotų žmonių ir karūnų; Bruselyje; vėl Neapolyje.

Minios žmonių ėjo tikta pasižiūrėti didelio pilko arklio, beveik pavirtusio į baltą, taip skirtingo nuo kiekvieno kito arklio, kuris skrido per barjerus, kaip didelis plieniniai raumenimis paukštis. Ir kada, dalyvaudamas lenktynėse Londone, kada jis jau turėjo 18 metų. Nasello paslydo, krito ir sužeidė savo kojas kaulą. Mėnesiais jam nebuvo leidžiama pajudėti, tačiau truputį po truputį, luošas ir šlubuodamas, jis pradėjo vaikščioti. Kaip sužeistas veteranas jis praleido savo paskutinius metus Tor di Quinto kavalierijos arklidėse, netoli Romos. Čia, nusitęsiančių lygumų ir mėlynų šešėlių gamtos vaizduose, Nasello, dabar nežemiško baltumo kūrinys, kaip koks nors pasakų arklys, pabaigė savo dienas, besizvalgydamas į daugelio ir tokių laimingų šuoliavimų sceną.

Filipponi, dabar pulkininkas leitenantas, niekuomet jau neturėjo kito arklio po Nasello, ir niekuomet jau nedalyvavo lenktynėse.

Šiandien jau 60 metų amžiaus, baltaplaukis, tačiau tiesus ir lieknas, kaip jaunas leitenantas, jis kalba apie savo didį arklių — gurguolės arklių, kuris pasidarė čempionu, ugningą maištininką, kuris galėjo pakėsti ant savo nugaros tiktai vieną žmogų visą savo gyvenimą — kaip nepamirštamai artimą ir Tėvų asmenį.

Sulietuvino J. Skaržinskas.

Jei dar neturi — įsigyk įdomią knygą NUO IMSRĖS IKI ORINOKO (Per fėkūrų žemę) parašytą A. Sabaliausko.

Šioje knygoje rasi lietuvių misionieriaus patyrimus ir išgyvenimus keliaujant per svetimus kraštus ir tautas. Ten ypač plačiai yra kalbama apie paslaptingąją Indiją — fėkūrų ir keturių dešimčių milijonų dievačių žemę. Kaina \$ 2,50.

Pavieniai ir platintojai ją gali gauti pas
E. Dambrauską—4501 S. Talman A.-Chicago 32, Ill., USA.

Mokslo-technikos naujienos

KAIP SOKAMA IŠ STRATOSFEROS

JAV Naujoje Meksikoje, prieš kurį laiką buvo didelis susidomėjimas. Išlydėtas staltiesis kylančias aukštyn keturmotoris lėktuvas. Iš šio lėktuvo turėjo išsokti žmogus, pasiekęs 14 tūkstančių metrų aukštį, t. y. iš stratosferos.

Stratosfera yra oro sluoksnis, apgaubias žemę 10.000 m aukštyje. Ten temperatūra — 54 laipsniai C šaltio ir oras labai skystas, daug skystesnis nei ant augščiausių žemės kalnų. Čia prasideda klausimas, kaip išgelbėti lakūną, kai lėktuvas sugenda, pradeda kristi ar kitaip išvedamas iš pusiausvyros.

Su paprastu parašytu iš stratosferos neįmanoma išsokti. Parašytas lėktuvas leistųsi per šaltą orą žemyn ir po juo kabantis žmogus sušaltų, kol pasiektų žemę. Todėl kas iš stratosferos nori išsokti, turi kiek galint greičiau nugaiėti pavojingą šalčio zoną — turi per ją laisvais kristi ir tik prie žemės atidaryti parašutą.

Jau mėginta iš stratosferos soki: vienas amerikiečių kapitonas, atrodo, prarado sąmonę pirmą nei spėjo patraukti parašutą virvelę, jis mirė pirmą, nei atsimešė į žemę. Šio nelaimingojo kapitono draugas buvo laimingesnis — tačiau, jam išsokant iš lėktuvo užsikabino pirštine ir jo dešinė ranka nušalo per kelias sekundes, laimei, jog kaire ranka įstengė krisdamas ištraukti parašutą ir taip gyvas pasiekė žemę. Kadangi jis krisdamas prarado sąmonę, todėl jis nieko negalėjo papasakoti kapi jautėsi krisdamas.

Išvengti žmonių aukų, Amerikiečių Oro Pajėgų Institutas pradėjo rimčiau ruoštis. Sukonstruota šokimo kėdė, kuri turėjo būti išmesta iš lėktuvo su sėdinčiu jame lakūnu. Taip pasiekti dviejų dalykų — pirmą, lakūnas yra numetamas toliau nuo lėktuvo ir antra — kėdėje galima įtaisyti visus aparatus, kurie registruotų krintančio lakūno savijautą, re guliuotų kritimą ir pan.

Kol buvo ši kėdė konstruojama, reikėjo rasti iš amerikiečių parašutininčių tinkamiausius šokimui vyrus. Tik nevedę savanoriai galėjo prisistatyti, — jie buvo griežtai tikrinami ir netinkamieji atmesti. Galiausiai teliko tik šeši vyrai, kuriems patikėtas šis šuolis iš stratosferos. Jie buvo ilgai mokomi kaip tvarkytis su komplikuotais aparatais kritimo kėdėje, o kad atlaikyti kūną — buvo išbandyti specialioje kameroje, kur temperatūra siekė 54 laipsnius šaltio ir oras toks skystas kaip ir 14.000 metrų aukštyje. Pagaliau viskas paruošta šokimui.

Vienas B 17 amerikiečių bombonešis turėjo užkelti drąsuolį 14 km. Pasiekus 14.000 m, šokėjas atsėdė į kėdę, buvo pririštas ir... Šiam šuoliui buvo pritaikinta ir drabužių spalva — skaisčiai raudonas nialonas, — spalva turėjo padėti atpažinti jį drabužių spalvą. Ant galvos užmauta li, akip naro, maskė iš neačio stiklo. Visas kostiumas kaitintas elektra. Šokėjas buvo surištas radijo bangomis su žeme ir su lėktuvu. Viskas tvarkoje!... Lakūnas davė ženklą.

— Tai pat akimirka pasijutau lyg patrankos šoviny, — pasakojo jis vėliau, — lekiąs oru, tada stabtelėjau ir pasijutau kabas ore, kažkaip nemaloniai jaučiausi. Buvo nemalonu, nes kėdė mėtėsi ir traukėsi užpakalin.

Kai lakūnas bandė išlyginti kėdę, atsilėpė iš žemės radiju, kad jau 2000 m nukritęs.

Jo laikrodis rodė 90 sekundžių, 100... 2 minutes... Iš instrumentų buvo galima matyti, kad jis krinta 286 km greičiu. Reikėjo kiek galint greičiau iškristi iš pavojingo šalčio. Lakūnas vis tikrino, ar parašutis virvelė tvarkoje... Jiegu kartais parašutis ištraukimo automatas neveiktų. Stėbėti aparatų jam nereikėjo — viskas buvo gražusiai milimetro tikslumu sujungta radijo bangomis su žeme: kritimo greitis, temperatūra, kraujo spaudimas, deguonies suvartojimas, — kiekvienas įkvėpimas buvo tiksliausiai užregistruotas. Jo radijas veikė ir jis kalbėjo:

— Man atrodo, — kalbėjo jis savo draugams, — lyg bučiau gerasis Dievulis ir žvelgčiau iš augšto sosto į žemę... Deja, mano sostas smarkiai krinta...

Staiga smarkus smūgis — parašutininškas pasiekė 4780 m aukštį. Čia mažiukas, ligi šiol laikęs kėdės lygsvarą, automatiškai išpešė lauk didįjį parašutą ir kėdė pradėjo kyboti. 9 km kritimas pasisekė.

Dabar jau galėjo kritėjas išsokti iš kėdės ir automatiškai būtų atsidaręs trečiasis parašutis, kuriuo būtų laimingai pasiekęs žemę. Taip ir buvo — dar kiek žemiau nukritus — automatiškai lakūnas buvo išverstas iš kėdės ir pakibo ant parašuto. Po kiek laiko — stratosferos keleivis gulėjo per šilęs ir išmuštas prakaito ant žemės. Jis prakaitavo ne iš baimės, bet kad jo drabužiai buvo pritaikyti prie 54 laipsnių šalčio.

Pirmasis šuolis iš stratosferos pasisekė!

Dar bus daug bandymų panašioms suoliams — drąsuolių dėka bus sukonstruotas stratosferos parašutis, kuris išgelbės nevienam nelaimės ištiktajam lakūnui gyvybę. (A. L.)

KANADIETIS IŠRADO PO VANDENINĘ TELEVIZIJOS KAMERĄ

Pripažįstama, kad Kanados valstybės tarnautojas yra išvystęs geriausią povandeninę televizijos kamerą. William F. Torrington, elektro inžinierius, dirbantis National Research Council'e, neseniai išmėgino savo kamerą Banffe, Albertoje, kur jis dirba su Canadian Wildlife Service atstovais, tyrinėdamas ežero lašišos būdą Lake Minnewanka ežere.

Kai žuvavimo atstovai gali sekti žuvis tik natūralinėmis sąlygomis, Mr. Torrington tuo tarpu mėgina savo aparato veikimą 100 pėdų gilume po vandeniu.

Šie bandymai labai naudingi, jei bus norima nustatyti nusikandusių povandeninių ir sudužusių laivų vietą arba iširti povandeninį gyvenimą. Pa vyzdžiui, kai britų povandeninis laivas HMS Affray nuskeno do Anglijos kanale (maždaug prieš metus), ji buvo galima matyti televizijos kameros pagalba, kurią narūnas pasiėmė po vandeniu. Mr. Torrington'o mašina gali perduoti povandeninius vaizdus tik mygtuko paspaudimu arba svirties patraukimu. Tai yra daroma asmens, kuris saugiai sėdi laive ir jo kio narūno nėra reikalingas.

Torrington'o aparatas, tai yra televizijos kamera, kuri patalpinta dideliame cilindryje, kuris sujungtas elektriniu kabeliu, turi savo ekraną laive. Cilinderis gali judėti į visas puses ir jį galima pakelti arba nuvesti kontroliuojant iš tolo. Kameras turi keturias šviesas, kurios apšviečia sritį prieš kamerą. (CS.)

— Dr. Balukevičius — Balukas, baigęs medicinos mokslus tremyje, JAV išlaikė valstybinius egzaminus ir gavo praktikos teisę.

Čikagos jaunuolį Edvardą Panczko, 31 m. policija areštavo jau 59-tą kartą, nors jis dar ne kartą nebuvo teismo pasmerkamas.

Būsi linksmas ir sveikas jei užsisakysi 1953 metams Pelėdą. Gera nuotaika padeda įveikti visus rūpesčius ir vargus. Ligoniams jie geriau veikia už patentuotus vaistus. Ten, kur nesilanko Pelėda, vizituoja tuojau daktarai ir graboriai.

Pelėda duoda daug šaržų, karikatūrų, juokų, feljatonų ir pavaizduoja visą mūsų politinį, kultūrinį ir ekonominį gyvenimą iš linksmosios pusės.

Pelėdoje bendradarbiauja žymūs rašytojai, dailininkai žurnalistai. Pelėda išeina kiekvieną mėn. 28 pusl. ir duoda skaitytojams paveiksluotą priedą Tėviskės Aidą nemokamai. Pelėdos prenumerata metams tik \$ 4.00, pusė metų \$ 2.50. Atsiuntusiems metinę prenumeratą, \$ 4.00 iki sausio mėn. 15 dienos gaus gausiai iliustruotą su priedu Michaldos pranašys temis, didelį turtingą 1953 metų Pelėdos Kalendorių nemokamai.

Adresuokite: Pelėda 3153 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

GERA KNYGA

Geriausia dovana Kalėdoms, geriausias draugas namuose.

TERROS PASIŪLYMAI:

Marius Katiliškis: UZUOVĖJA, Šiaurės Aukštaitijos kaimo buities vaizdai. 361 psl., kaina... 3,50
August. Gailit: TOMAS NIPERNADIS, plačiai išgarsėjęs esto A. Gailit novelių romanas. Virš 300 psl., kaina 2,50
Kazys Binkis: LYRIKA, mūsų poeto K. B. eilėčių rink. 2,00
Liudas Dovydėnas: BROLIAI DOMEIKOS, romanas, Lietuvoj laimėjęs valstybinę literatūros premiją... 2,50
Guy de Maupassant: KAROLIAI, didž. prancūzų novelis to Guy de Maupassant ger. nov. rinkinys. 280 ps., kaina 2,50
Balyš Sruoga: KAZIMIERAS SAPIEGA, veikalas iš gyvenimo 17-18 šimt. Lietuvoje. 270 psl., kaina... 2,50
Balyš Sruoga: GIESMĖ APIE GEDIMINĄ, kn. jaunimui 2,00
Paer Lagerkvist: BARABAS, 1951 m. Nobelio literatūros premija kremijauta knyga. 212 psl., kaina... 2,25
Kazys Borūta: BALTARAGIO MALŪNAS, viena geriausių knygų mūsų pokario literatūroje. 256 psl., kaina... 2,50
Axel Munthe: SAN MICHELE KNYGA, plačiai išgarsėjęs veikalas. Dvi dalys, kiekviena po... 2,50
P. Jonikas: GIMTOJO ŽODŽIO BARUOSE, kalbos dal. 1,50
Jieva Simonaitytė: AUKŠTŲJŲ ŠIMONŲ LIKIMAS, Maž. Lietuvos buities romanas, 1935 m. Lietuvoj laimėjęs valstybinę literatūros premiją. 437 psl. kaina... 3,50

Nei vienos blogos, nei vienos vidutinės kn-os šių leidinių tarpe.

Rinkitės bet kurią šitų knygų, ir neapsivilsite nei viena.

UŽSAKYMAMS IR PINIGAMS SIŪSTI ADRESAS:

TERRA, 748 WEST 33rd STREET, CHICAGO 16, Ill.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

LIEUVIAI PAS SAVO SIUS!

National Restaurant

LIETUVISKAS RESTORANAS.

SAVININKAS M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. TEL. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užėikite:

Kasdien: Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.

Nuo 9 ryto iki 7 vak. 3664 St. Famille St.

Tel. Fa 6844 Tel. HA 6708 Montreal, Que.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

DR. JONAS YČAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1390 DUNDAS St. West, Toronto.

(tarp Gladstone ir Rushholme Rd.

PRIIMA LIGONIUS IR GIMDYVUS ŠIOKIADINIAIS 2—4 ir 6,30—8 val. arba pagal susitarimą

Telefonas LO 1794

Įsigyk pats sau ir kitam dovanų nupirk knygą

„SIELA už SIELĄ“

parašytą seleziečio D. Pilla ir sulietuvinatą misionieriaus kun. A. Sabaliausko, kurią išleido liet. Seleziečių gimnazija Italijoje. Knyga turi 307 puslapius ir įrista į ketus viršelius. Kaina tik \$ 2,- (USA). Tai įdomi, intriguojanti istorinė apysaka, paimta iš realių gyvenimo įvykių.

Pavieniai ir platintojai ją gali gauti pas
E. Dambrauską—4501 S. Talman A.-Chicago 32, Ill., USA.

MŪSŲ SPORTAS

„VYTIES“ KLUBO AKTUALIEJI REIKALAI

Paskutiniame klubo narių susirinkime, kuris įvyko lapkričio viduryje, Lietuvių Namuose, aptarti bėgamieji reikalai. Klubas pirmininkas savo žodyje nusiskundė atskirų valdybos narių atitrūkinėjimu nuo pareigų, taip kad paskutiniu laiku darbingais likę tik 2 nariai, kurie yra persikrovę pareigoto komandinių varžybų nugalėtojų rinkimais atidėti žiemos sezono užbaigai, tuo tarpu laikinai į ją kooptuojant naujus talkininkus. Be to, senajai valdybai pavesta sudaryti provizorinį klubo statutą ir jį patiekti svarstymui sekanciam susirinkimui. Ta pačia proga prieita nuomonės suglaudinti klubo narius, vedant tvarkingą jų registraciją ir surenkant metinius mokesčius, kas iki šiol buvo pusiau apleidžiama.

Klubu veikloje aktyviai pasireiškia 4 sekcijos: futbolininkai sėkmingai baigė II diviziono pirmenybes antroje vietoje ir išlindo į play-off, stalo tenisininkai, kurie laiko Toronto komandinių varžybų nugalėtojų vardą, po truputį vėl išsijudina šachmatininkai (šiuo laiku pravedamas blitzturnyras) ir krepšininkai, kurių 2 komandos dalyvauja vietinėse pirmenybėse.

Pirmoji klubo komanda, turėdama 2 laim. ir 3 pralaimėjimus, varžosi gero pajėgumo Bathurst-College latvių bendruomenės pirmenybėse. Nesekmė sutikta tinklininkų grupė, kur tarp susiskaldžiusių nuomonių ir ambicijų nepavyko sukurti atskiro vieneto.

Nežiūrint, kad laiko bėgyje išsityta pakankamai žaidimui aprangos ir priemonių, finansinė klubo padėtis yra netvira: jau stovima minuse. Didžiausia išlaidų pozicija, kuri pastoviai ryja kuklius ištekius, yra treningo patalpų nuomavimas. Tuo tarpu parengimui sunkiai vyksta dėl tinkamų salų stokos ir vykstančios didelės konkurencijos lietuviškų organizacijų tarpe. Nekartą buvo, kad užtektų sumokėti tik už salę ir orkestrą.

Klubu valdyba įpareigota rasti patalpų didesniai parengimui ir jos talkai išrinkti 4 nariai. Pats susirinkimas praėjo bendro pobūdžio diskusijų ženkle, trūkstant išsamesnių pranešimų iš atskirų darbuotės sričių.

Taip pat pareikštas susidomėjimas krašto tarybos iniciatyva įglaudinti sportininkus į bendruomenę, tačiau, be mažos užuominos prieš ilgesnį laiką.

VENEZUELOS TAURĖ IR MEDALIS CARACAS'O LIETUVIŲ KREPŠININKAMS.

Niekados Caracas'o spauda neminėjo taip dažnai lietuvių vardo, kaip paskutiniųjų savaitžių laikotarpyje. Tie „propagandos ambasadoriai“ — tai „Vyties“ komandos jaunieji krepšininkai, dalyvavusieji ir garbingai gynusieji Lietuvos trispalvę neseniai pasibaigusiam turnyre už Copa Circulo de los periodistas deportivos.

Šitame pirmame viešame „Vyties“ komandos pasirodyme gal ne tiek buvo pasiekta sportinėje srityje („Vytis“ užėmė ketvirtą vietą iš septynių galimų) kiek laimėta propagandinė. Apie mūsų jaunuosius krepšininkus labai šiltai — palankiai rašė ir reiškė simpatijas ne tik teisėjai ir publika, bet ir didžiausioi Venezuelos dienraščių korespondentai — sporto kritikai. Čia tik kelias ištraukų iš Venezueloje plačiai žinomo žurnalisto Felio Gimenez atsiliepimų apie lietuvių laimėtas rungtynes prieš „Escuela Forestal“. Dėl delėmis raidėmis buvo parašyta: „Koks didelis žaidimas! Seniai jau matėme tokias gražias rungtynes! Tai buvo tik

ka viename „Tėv. Žib.“ numeryje, ligšiol nieko konkretaus nepadaryta. Ar tai ir liks tik užuomina? — alpk —

IS FTUBOLO BARO

Paskutinėmis lapkr. mėn. 16 d. rungtynėmis, kur ukrainiečiai nugalėjo kitą europiečių rinktinę 4:2, 1952 m. futbolo sezonas užbaigtas. Dėl palankių oro sąlygų, jis prasitęsė žymiai ilgiau, palyginus su kitais sezonais. Šiuo laiku eina organizaciniai pasiruošimai kitiems metams, kuriuose numatoma žymūs struktūriniai pasikeitimai.

Pagrindinėse Toronto distrikto National ir senior grupėse dalyvavo 30 komandų. Pirmoji, kuri yra ir aukščiausia Toronto lyga, susidėjo iš 6 kanadiečių ir 4 naujųjų ateivių klubų. Kada vengrai ir ukrainiečiai laikėsi vedamos ar vi durio padėtyse, vokiečių Olym bijos ir lenkų White Eagles de biutai nebuvo sėkmingi. Nepatekus į baigmę po normalių 2 ratų, jų komandos išsiskyrė ir persiregistravo į kitus giminių klubus. Jau aišku, kad Olympija ir senas Toronto Scottish klubas išskrito iš nacional klasės sekantiems metams.

Pačiu pelningiausiu klubu pasirodė ukrainiečiai, kurių dažnos rungtynės nešė virš 1000 dol. pajamų. Gal būtų daugiausia jų dėka apsimokėjo savivaldybės paleistas futbolo kultivavimui Hamilton stadions Shaw gatvė, kuris tarp kitko yra beveik prie lietuvių gyvenamo distrikto. Ukrainiečiai yra entuziastingi futbolo mėgėjai ir atsimemant jų gausią koloniją, jie taip pat turi gerą užnugarį.

Lietuvių komanda dalyvavusi senjorų II diviziono į sudaryta beveik iš jaunių sportininkų, visą laiką laikėsi pirmos vietos, galutinę kvalifikaciją iš 10 komandų užėmusi antroje vietoje. Pirmame rate vytičiai prarado 5 taškus, kada ant rame — tik 4. Iš 18 susitikimų 11 laimėta, 2 pralaimėta ir 5 baigta lygiomis. Puoliame pastoviai ir gerai žaidė Preikšaitis, Vėlyvis II, Šimkus ir Lietuvninkas. Gynime — J. Zukas (vėliau pasitraukęs), Kasperavičius, Vėlyvis I, Budreckas, Gojkas, Dauginis, Laurinavičius ir kt.

Apie naują lygų sukomplektavimą kitam sezonui ir kitokių pasikeitimų bus savo laiku pranešta šiose skiltyse. ap.

HAMILTON

SPAUDOS DARBO 40 METŲ JUBILĖJUS

Hamiltono lietuvių kolonijos korespondentas-žurnalistas Klemensas Prielgauskas, rugsėjo mėn 14 d. atšventė 40 metų spaudos darbo, kaip žurnalistas, jubilėjų - sukaktuves. Tenka apgailestauti, kad iki šiolie nė vienas iš Hamiltono esančių plunksnos darbuotojų nesirūpino apie tai paminėti spaudoje.

Gerb. jubilatą buvo susirinkę pasveikinti nemažas būrys jo artimų bičiulių, bei organizacijų atstovų. Nuosirdžius sveikinimo žodžius tarė: Hamiltono liet. parapijos kleb. kun. Dr. Tadarauškas, Liet. Bendr. Hamiltono sk. pirm. p. Mikšys, sporto klubo „Kovas“, dramos teatro „Aukuras“ ir kitų organizacijų atstovai. Iš Toronto buvo atvykę svečiai: muz. A. Prielgauskas ir „Trimitas“ orkestro vadovas S. Jukubaitis. Buvo pasivažiinta ir Gerb. Jubilatui sugiedota ilgiausių metų.

Gerb. sukaktuviniui š. m. spalio 14 d. suėjo 58 gimtadieniai.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANADOJ HAMILTONO SKYRIAUS

Lietuvio pasų ir kvituojamųjų ženklių platinimo vaju ir lietuvių surašinėjimo, praveisto nuo 1952 m. spalio 1 d. iki 1952 m. gruodžio 5 d., apyskaita.

Nr. Eil.	Surašinėtojo pavardė ir vardas	Surašė asmenų	Aukojusių skaičius	Surinkta suma \$
1.	Bakšys Stasys	262	88	149,75
2.	Veraitytė Genė	88	47	69,50
3.	Čerškutė Ona	107	44	68,25
4.	Bajoraitis Juozas	109	33	62,00
5.	Bungarda Kazys ir Laniauskaitė Aldona	57	25	47,50
6.	Jackūnas Juozas	38	20	46,75
7.	Aselskis Bronius	56	27	46,75
8.	Patamsis Alfonsas	74	26	42,50
9.	Giedraitis Juozas	26	14	39,00
10.	Verickas Stasys	63	25	30,50
11.	Baronas Kazys	34	17	25,50
12.	Slizys Vytautas	87	16	20,75
13.	Kvedaras Vytautas	16	12	20,50
14.	Bulkė Petras	22	17	19,75
15.	Petkevičius Andrius	32	17	16,75
16.	Svilas Juozas	28	12	16,50
17.	Leilonas Petras	29	5	9,75
18.	Dzevaltauskas Klemas	8	5	7,50
19.	Verickas Vincas	8	3	5,00
20.	Keženaitis Juozas	4	3	4,00
Viso		1148	456	748,50

Viso išdalyta 245 Lietuvių Pasai po \$ 1,—, 170 — po \$ 0,50; 10 asmenų išduoti tik kvitai sumoje \$ 22,— ir 35 asmenys ėmė tik kvituojamus ženklus (pasus turėjo įsigiję anksčiau). Kvituojamų ženklių išplatinimo už \$ 398,50. Bendroje sumoje 456 asmenų suaukojo \$ 748,50 (praėjusiais metais tuo pačiu metu praveistame TF vajuje 460 asmenų suaukojo \$ 527,00).

Lietuvių Hamiltono šiais metais surašyta 1148 (pr. m. 954) jų tarpe vyrų 648 (pr. m. 539) moterų 500 (pr. m. 415)

Iš šio lietuvių skaičiaus buvo:

Vaičių iki 6 m.	131	(pr. m. 94)
Vaičių nuo 6 m. iki 16 m.	109	(pr. m. 85)
Suaugusių	907	(pr. m. 775)
Viso	1148	asmenų

Surašymo metu rasti 32 lietuvių ieškančiųjų darbo (bedarbiai). Lietuviai turi įsigiję 173 namus (pr. m. turėjo 123).

50,2 proc. visų suaugusių lietuvių prieš šio vajuos savo auką prisidėjo. Pavienės aukos vidurkis 1,64 dol. Turint mintį, kad šeimoje daugiausia aukų tik vienas asmuo, o taip pat priimančios dėsines dalį senyvo amžiaus ir bedarbių, šiuos rezultatus reikia skaičiuoti gerai. Griežtai šiam reikalui atsiskak aukoti 21 lietuvis.

Sėkmingai baigę šį vaju, mes nuosirdžiai dėkojame visiems talkininkams už jų sunkų, su dideliu dėmesiu ir rimtumu atliktą darbą, o visiems tautiečiams prisidėjusiems savo sunkiai uždirbtu doleriu, tariame giliu lietuvišką ačiū!

Tuos tautiečius, kurie šiais metais Lietuvio pasų dar neįsigijo, maloniai prašome tai atlikti 1953 metais. Pageidaujama, kad šis pasų turėtų kiekvienas lietuvis, suaugęs ir mažas, nežinantis, ar jis dirba ar ne.

Daugiausia auکوjo šie asmenys (skelbiame tik tuos, kurie auکوjo virš 2 dol.):

\$ 10,—: Gyd. L. Levinas.	\$ 6,—: J. Mačiukas, St. Gudinskas.	\$ 5,50: Pr. Sakalas, M. Bieksa, N. Zabulionis.	\$ 5,—: B. Grinius, J. Giedraitis, A.
\$ 4,—: J. Mačiukas, St. Gudinskas.	\$ 3,—: Pr. Sakalas, M. Bieksa, N. Zabulionis.	\$ 2,—: B. Grinius, J. Giedraitis, A.	

1. L. Pasų po \$ 1,00 — 273 vien.	\$ 273,00
2. L. Pasų po \$ 0,50 — 200	\$ 100,00
3. Kv. ženklų už	\$ 449,00
4. Gauta auکو pagal kvitus	\$ 89,50

nis, o 23 lapkričio, t. y. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimo diena, buvo ir jo vardadienis. Jubilato garbei, jo 40 metų spaudos darbui atminti: gabus muzikas Alfonsas Prielgauskas sukomponavo gražų maršą. Kiek teko patirti, šį gražų savo kūrinį muz. Prielgauskas instrumentavo orkestrui „Trimitas“.

Orkestras „Trimitas“ pirmą atsilankymo progą Hamiltono muz. Prielgauskas, šį maršą žada muzikos garsais įteikti mieliui jubilatui.

Mielą Jubilatą Hamiltone veik visi tautiečiai vadina „Dėde Klimučiu“, nes jis su jaunais ir senais visada randa bendrą kalbą ir yra visų mėgiamas, kaip linksmas ir geras dėdė. Minėtam maršui ir yra duotas vardas „Dėdė Klimutis“.

Linkėtina mieliui žurnalistui dar daug kūrybinių metų spaudos darbe ir daug laimės jo asmeniškame gyvenime. St.

SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS

Priimu moteriškų ir vyrų rūbų užsakymus iš savo ir klientų medžiagos. Darbą atlieku pagal naujausias madas, švariai ir sąžiningai. Kainos visiems prieinamos.

1004 Dundas St. W., Toronto, Ont. Telef. LL 3222.

SKAMBINKITE PRIREIKUS

TR 3149

ALYVOS LEDO

NATIONAL OIL ICE

GREITAS IR MANDAGUS PATARNAVIMAS
21 ALEPIN STREET — VILLE LASALLE

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Zmuidzin

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

FUNERAL DIRECTOR

NELAIMIŲ AVEJŲ VISADA PASIRUOŠES PADĖTI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplausko)

Sav. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.

Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŲŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

„NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“

Amerikoje galima gauti:

J. Karvelis, 3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Lietuvių knygynas, 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.

A. Paliulis, 159 Washington Ave., Waterbury, Conn.

VI. Pauza, „Neringa“, 1906-25th St., Detroit 16, Mich.

J. Sodaitis, „Gabijs“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Šaldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ
FRATERNAL ORGANIZACIJA
Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRŠIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiose Jungt. Valstybių ir aKnados Miestuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki \$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuvių nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „Tėvynę“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarės Fondų šelpiami nelaimių ištikti nariai ir remiami lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios broškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

5. Rasta auکو dėžutėje Aušros Vartų par. baž-čioje \$ 30,01
Viso \$ 941,51

Šia progą jaučiame pareigą auکو po \$ 10,—. Tai yra didžiausias šiam tikslui iš pavinskui ir p. Kl. Prielgauskui, vienių asmenų gautos aukos. kurie šiais metais TF paau-
TF A-bės Kanadoje
Hamilton, 1952 m. gruodžio 6.

TAUTOS FONDAS

MONTREALIO LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ ŽINIAI.

Lietuvio Pasus ir ženklelius sutiko platinti šios organizacijos: 1. Skautai ir skautės, 2. Savanoriai - Kūrėjai, 3. Ateitininkai, 4. K. Lietuvių S-ga, 5. Katalikės Moterys, 6. Lietuvos Atgimimo S-ga, 7. Darbininkų Dr-ja, 8. L. Tautininkų Sk., 9. Akademiniš Sambūris, 10. Šeštadieninė Pr. M-la, 11. Aušros Vartų parapijos choras. Paskiri platintojai: 1. Vl. Janušauskas, 2. L. Girinis-Norvaiša, 3. Nepriklausoma Lietuva, 4. Aušros Vartų parapijos kioskas.

Tautos Fondo Atstovybė reikiama nuosirdžią padėką už malonų sutikimą. Organizacijos, norinčios šiam darbui talkininti

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS

DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

Laiškai Redakcijai

1952 m. gruodžio m. 18 d.

Ponui „Nepriklausomos Lietuvos“ Redaktoriui, Montrealyje. Gerbiame!

„Naujienu“ laikraščiu buvo pasijustas priedu pridedamas laiškas. „Naujienuoms“ lig šiol jo neatspausdinus, prašome jį paskelbti Jūsų laikraštyje.

Su tikra pagarba

A. Šalkauskis,

P.L.B. K. K. Vbos Sekretorius.

1952 m. lapkričio m. 9 d.

„Naujienu“ Redaktoriui.

Jūsų redaguojamame laikraštyje iš spalio mėn. 18 dienos, antroje dalyje, tilpo straipsnis „Kanados Lietuviai bėdoje“.

Nesigilindami į Jūsų korespondento vertinimus, kurie yra labai subjektyvūs, norime tik atitaisyti jo tvirtinimus, kurie liečia P. L. B. K. Krašto Tarybos nutarimus. Jo yra išvardinti net papunkčiui. Punktas „6“ taip skamba: „vaikučių mokyklos ir jaunimo auklėjimas pavedamas bažnyčioms ir

vienuolynams — tokio nutarimo nebuvo.

Punktas „C“ — laikyti bendruomenės reikalams apmokamą tarnautoją su \$ 40,00 savaitel. Priimtoje Tarybos sąmatoje yra numatytas apmokamas Biuro Vedėjas: pirmą pusmetį mokėti po \$ 20,00 i savaitę, antrą pusmetį po \$ 40,00 i savaitę. Faktinai šiuo metu Kr. Valdybos Biure dirba du asmenys: p. A. Bajorinas ir p. Ramanauskienė. Abu dirba be jokio atlyginimo.

Punktas D — „Valdybos nariams už kiekvieną posėdyje su gaisą valandą apmokama su 1,00“ — tokio nutarimo nebuvo ir sąmatoje tiems „reikalams“ nieko nenumatoma.

Tekitės priimti, Pone Redaktoriau, mūsų pagarbos pareiškimą

Sekretorius.

(pas.) A. Šalkauskis

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

ARABAI GRĄSINA BOIKOTUOSIĄ VOKIEČIŲ...

Atkelta iš 3 puslapio.

vaisėjusi į kontaktą, aiškina ma šios problemos visus aspektus.

Taip pat iš Kairo pranešama, kad Arabų Lygos „nutarimas“ kalu padariusi „tam tikrą nutarimą“. Egipto ministeris pirmininkas, kuris kartu yra ir Arabų Lygos pirmininkas, neliesdamas šio nutarimo, pareiškė: „Mes apgailestaujame galimas šio nutarimo pasekmes draugiškai vokiečių tautai, tačiau šį nutarimą mus vertė daryti mūsų gyvybinių interesų apsauga. Mes žinome, kad vokiečių tauta, kaip ir mes patys, yra prie šitų vokiečių — žydų sutartį, kuri kenkia tiek vokiečių tautos, tiek mūsų interesams“.

To psakoje yra „manoma, kad Arabų Lygos „nutarimas“ reikiška vokiečių prekių boikotą ratifikavus sutartį su Izraeliu. Idomu, kiek šis boikotas realiai palies Vokietijos ūkį? 1951 m. Vokietijos eksportas iš arabų kraštus siekė 420 milijonų DM, t. y. 1,8 proc. visų išvežamų prekiųėjo į Arabų Lygos kontroliuojamą sritį. Gi Vokietijos importas iš šių kraštų tuo pat metu sudarė 3 proc. visų įvežamų prekių. Šiame

sąryšyje taip pat idomu prisiminti, kad Arabų Lyga jau nebe pirmą kartą pakelia boikotą. Savo laiku, kaip iš žydų pusės yra nurodoma, ji grąsino boikotuoti Kipro, Graikijos ir Turkijos prekes. Taip pat ir kai kurioms atskiroms pasaulinėms firmoms ji grąsino ta pačia priemone. „Bet“ — kaip šie žydų sluogsniai nurodo — „ši tie boikoto grąsinimai negalėjo būti įgyvendinti dėl sutarimo stokos, didelių vidaus sunkumų bei arabų kraštų vargo“. Iš tikro ekonominių santykių su Vokietija nutraukimas negalima vertinti kaip racionalu arabų žygi, nes jis paties ara bams bus nemažiau nuostolingas, negu Vokietijai, ypač turint galvoje arabų didelius kraštų modernizavimo projektus ir statybos planus, kuriems realizuoti medžiagas ir specialistus reikiška vokiečių prekių boikotą ratifikavus sutartį su Izraeliu. Idomu, kiek šis boikotas realiai palies Vokietijos ūkį? 1951 m. Vokietijos eksportas iš arabų kraštus siekė 420 milijonų DM, t. y. 1,8 proc. visų išvežamų prekiųėjo į Arabų Lygos kontroliuojamą sritį. Gi Vokietijos importas iš šių kraštų tuo pat metu sudarė 3 proc. visų įvežamų prekių. Šiame

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIIDAS ir kt.

NEAUKŠTOS KAINOS.

288-6 Ave. Ville LaSalle.

Ald. Bebenaitė-Puniškienė.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773

4914 Decairie Blvd., Montrel.

Sault Ste Marie, Ont.

ISRINKTA NAUJA BENDRUOMENĖS APYLINKĖS VALDYBA

Guodžio 21 d. lenkų salėje Bay view įvykusiame susirinkime buvo išrinkta nauja mūsų kolonijos KLB apylinkės valdyba, kurią dabar sudarys 5 asmenys: Mockus Vladas, Staškūnas Viktoras, Skaržinskas Vincas, Druskis Stasys ir Baltkojis Antanas. Kontrolės komisijon išrinkti šie tautiečiai: Pukinskas Eugenijus, Motuzas Antanas ir Skaržinskas Vytautas.

Susirinkime dalyvavo apie 40 asmenų.

Seną l. o. komitetą palydint.

Trumpai ir aiškiai kalbant apie savo kadenciją baigusį l. o. komitetą, reikia pasakyti, kad tai buvo pats veikliausias ir energingiausias komitetas, koks ligi šiol buvęs mūsų kolonijoje. Be suruoštų minėjimų, paskaitų, pasilinksminimų ir kit. ir perduodamųjų naujai bendruomenės valdybai 255, — dol. suma, šį tą pasako. Pasikutinėse rinkliavose, mūsų kolonijos tautiečiams, esantiems T. B. sanatorijose, l. o. komitetas surinko ir pasiuntė Kalėdų švenčių progą: tautiečiui Vizbarui Antanui 58,75 dol. ir tautiečiui Švilpieniui Oigai 49,25 dol. Daugiausia aukotojų buvo, kurie davė po 1 dolerį.

Ta pačia progą palinkėsime naujai išrinktai valdybai kuogeriausias sėkmės ir kloties būsimuose jos darbuose — energingai žygiuoti priekin.

Lietuviams karo invalidams sušelpiti surinkta 67 dol.

Lapkričio 23 d. mūsų kolonijoje įvykusiame Lietuvos Karuomenės šventės minėjime paskaitą skaitys tautiečiai pasiūlė ta progą pravesti lietuviams karo invalidams sušelpiti rinkliavą. Kadangi, kaip vėliau paaiškėjo, tam priešingų susirinkime nebuvo, tai tas pats asmuo kelių artimiausių savaitių bėgyje tą rinkliavą ir įvykdė. Kadangi aukojusių tautiečių sąrašas buvo net 42 pavardės, tai sutrumpinimui pamėnėsim tik stambesnius aukotojus.

Po 5 dol. aukoję: Rimša Z., Bajoras Alf., Grigelaitis S. ir Skaržinskas J. Po 3 dol.: Janečiūnas J. ir Galinis R. Po 2 dol.: Mockus V., Motijošaitis H., Skardžius Al., Kalinskas J.,

Leknickas K., tautietis N. N. ir Chinas M. Visi kiti aukoję po 1 dol. ir dar mažesniais sumomis. Viso surinkta 67 dol. Po rinkliavos aukotojų sąrašai buvo pristatyti vietos l. o. komitetui peržiūrėti, o sekancią dieną pinigai ir aukų lapai pasiųsti į Philadelphia, U. S. A. kar oinvalid ūsąjungos pirminkui p. Br. Tvarakūnui. Įdomiausia, kad ir prieš metus laiko mūsų kolonijoje lietuviams karo invalidų sąjungos pirmaita lygiai tokia pati suma (67 dol) ir, kad rinkliavą vykdė tas pats tautietis. Tai yra gražus pavyzdys ir kitoms lietuvių kolonijoms Kanadoje ir U. S. A.

Mieli tautiečiai — karo invalidai! Tegul šios kuklios mūsų kolonijos tautiečių aukos tęsiasi bent trumpam momentui Jūsų širdis ir primena Jums, kad visur ir visuomet atrasite savų žmonių, kurie jų žygius, pastangas ir kraujaukas dėl mūsų brangiosios Tėvynės prisimena ir labai vertina!

Kitos naujienos

Prieš pat Kalėdas mūsų tautiečiai dirbą plieno fabrike „Al goma Steel“, pirmą kartą gavo pakeltą atlyginimą, nors tuo reiklū sutartis tarp fabriko ir unijos jau buvo anksčiau pasirašyta. Dabar šioje darbovietėje mažiausias valandinis atlyginimas yra: dieninei pamainai 1,43½ dol., popietinei pamainai — 1,48½ dol. ir naktinei pamainai 1,50½. Taigi gera naujiena, bet šioje pačioje darbovietėje, kuri skaitoma pastoviausia ir, aišku, didžiausia mūsų mieste prieš Kalėdas įvykdė darbininkų atleidimą, kuris palietė net kelis šimtus darbininkų. Nors sakoma, kad tai laikinai, bet niekas negali užtikrinti, kad dar daugiau nebus atleista. Didėsiu atleidimų kasdien laukiama ir didžiulėje statybos firmoje „Foundation Comp. of Canada“ ir vietos chromo fabrike „Krupplente!“

„N. Liet.“ skaitytojo Alb. Vanago šeimoje Kalėdos buvo švenčiamos ypatingai gero bei nuotaikoje — nes vienintelė šeimos atžala, 6 mėn. amžiaus sūneliui, padaryta skėmingai, ypatingai sunki ir rizikinga operacija. J. Sk.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SAŽININGAI
IR SVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
CRescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir klinikoje Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUSERIJOS IR VENERINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS.

537 PARK AVE. Montreal. Tel. HA 7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr. — \$ 2.60

B. 20 sv. cukr. — \$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$3.90

E. 9 sv. kiau. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11 — \$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų

3 sv. gr. kiau. taukų

1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12 — \$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiau. taukų

1 sv. deg. kavos

1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių

2 sv. kiau. taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

KAS SKAITO

„NEPRIKL. LIETUVA“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir patys baldų statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Biuras St. Denis 1251, (prie St. Cathenare). Spe cialiai lietuviams šeštadieniais iki pietų. Telef.: TAlon 3345.

Hamiltono ir jo apylinkės alyva apšildymo kontraktoriaus

K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji ir remontuojami arba pataisomi seni alyvos apšildymai - Oil Burners — į naujas arba senas krosnis pigiausiomis kainomis ir išsimokėti iki 2 metų. Taip pat taisomi vietiniai ir europietiški radijo aparatai ir šaldytuvai. Apžiūrėjimas ir patarimai atliekami nemokamai — veltui.

Prašoma kreiptis: Spadina A., Hamilton, Ont. Tlf. 9-20-35

MYERS COAL Co Ltd. Hamilton

Visų rūšių kuras ir įvairių apšildymo įrengimai bei pataisymai.

Prieinamos sąlygos, mandagus patarnavimas, garantuota prekių kokybė.

Kreiptis pas lietuvių atstovą.

JUOZAS KARUŽAS

147 Grant Ave. Telef. 7-477-8.

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

LIUDESIO VALANDO I

KREIPKITES PAS

La'dotuvių Direktorių C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUSROS VARTŲ PAR. BAŽNYCIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE ST. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITES ISSIMOKĖJIMUI
be nuošimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai

■ CYMA ■ LONGINES

■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai

Mokame aukščiausias kainas

už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS

LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

DEMESIO

Villasaliečiams ir apylinkės lietuviams!

Ekspertas radio ir elektinių reikmenų taisyme.

Prekyba ir pataisymai.

PETE'S RADIO SERVICE

7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ

RŪBŲ SIUVEJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turim didelių pasirinkimų įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

PADĖKOS

Nors ir pavėluotai, reiškiu širdingiausią padėką Dr. Kaveckui, kuris po sunkios mano vidurių operacijos St. Joseph ligoninėje, London, Ont., teikėsi keletą kartų mane apankyti, nors ir nebuvo jo paciente, nes tik po operacijos teko atsistitinti su Dr. Kavecku susipažinti.

Taip pat nuoširdžiai dėkoju ir kitiems mane aplaikiusiems geradariams — sutrumpinusiems nuobodžias ligoninės valandas: kun. J. Jakūbaitiui, p. M. Pletienei, p-lei M. Griškevičiūtei, torontiečiams — M. Sakevičiūtei ir A. Strumilai, na ir mano Gailestingajai Samaritietei p-lei M. Plečkauskaitėi, kuri, bemaž, kasdien mane aplankydavo.

Visuomet dėkinga

Salomeja Pundžiuvienė.

PAJIEŠKOJIMAI

— Pajieškomas Stasys Sveikauskas, prieš pusantų metų atvykęs iš Belgijos į Kanados miškus. Jieško brolis Jonas, 6900 Beaulieu St. Ville Emard, Montreal, P. Q.

KANADOS DARBININKŲ KONGRESAS

CIO patiekė Quebeco provincijos valdžiai eilę reikalavimų — pageidavimų: bausti darbdavius, jeigu jie atsisako derėtis su darbininkų kolektyvais; ne teisėtai atleisti darbininką, iš tyrus, grąžinti į darbą ir su mokėti jam už nedirbtą dėl atleidimo laiką; nešalinti darbininko iš darbo, jeigu jis organizuoja uniją; streiko teisė turi būti respektuojama, nes tai yra vienintelė darbininko kovos už teisingesnes sąlygas priemonė.

ATOMO SPROGDINIMO JUBILIEJUS

Atominės energijos komitetas Amerikoje guodžio 3 dieną minėjo atominės energijos atradimo dešimties metų jubiliejų. Tai buvo Čikagos universitete, kur 1942 metais pirmą kartą žmonijos istorijoje pradėjo veikti prof. Enrico Fermi sukurtas Atomo skaldytojas. Pirmousius jo bandymas stebėjo 42 mokslininkai, iš kurių 10 metų jubiliejuje dalyvavo tik tai 24.

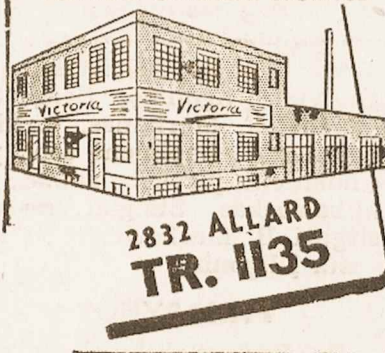
Ta pačia progą jie turėjo slapta pasitarimą, akip atominę energiją panaudoti pramonės ir kultūros reikams.

VICTORIA
CLEANERS
& DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr.1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedamiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gar dinius lengvus ir sunkius. Sutausome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį pamame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:

J. Matulaitis,

J. Kriaučiūnas,

A. Majauskas.

Rūta

LIETUVISKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ
JŲSŲ PATARNAVIMUI

PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS.

Telefonas: HE 0100

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun J. Alcide Blais, 29—4ieme Ave., Verdun. YO 3323. Ave nue, Ville Lasalle. TR. 7849.

LIETUVISKA

Mėsos krautuvė

Sav. J. ir K. Guzevičiai.

Tel. DO 5817

2379 Rosemount Blvd., Montreal.

391 ST. CATHARINE ST W. MONTREAL.

CAPITOL FURNITURE CO.,

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.

TEL.: LA 8621.

SAUSIO 17 DIENA VISI Į HAMILTONĄ!

PRADĖDAMI NAUJUOSIUS METUS, MES MALONIAI KVIEČIAME VISUS TAU TIEČIUS Į

DIDIJĮ ZIEMOS BALIŲ,

KURIS ĮVYKS GERIAUSIA M ROYAL CONNOUGHT VIEŠBUTY, King Street East ir John gatvių kampas, PUKIOJE „CRYSTAL“ SALĖJE (II aukštas).
GROS VISIEMS ŽINOMAS „TRIMITO“ ORKESTRAS IŠ TORONTO SAVO STIPRIAUSIAME SĄSTATE!

STALIUKUS PRAŠOME rezervuoti iš anksto raštu pas p. V. KAZLAUSKĄ, 2 Fife Str., Hamilton, Ont., arba tel. 9-3796 nuo 10 iki 12 val. ir nuo 18 iki 20 val. kasdien.
KVIEČIAME VISUS, VISUS Į PIRMĄJĮ TOKĮ VAKARĄ HAMILTONE!

PRADŽIA 7 v. 15 min. vak. VEIKS PUKIUS ir ĮVAIRUS BUFETAS! ĮJĖJIMAS TIK \$ 1,50.

TFA-bės KANADOJ HAMILTONO SK.

MONTREAL

ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS KALĖDŲ EGLUTĖ.

Ateinanti šeštadienį sausio 3 d., 5 val. vakaro Aušros Vartų parapijos viršutinėje salėje įvyksta šeštadieninės lietuvių mokyklos Tėvų Komiteto ruošiamą Kalėdų eglutę. Programoje: 1) Trumpas šeštadienės mokyklos mokinių pasirodymas, 2) Kalėdų Senelio dovanų dalinimas, 3) Linksmi lietuviški žaidimai vaikams.

Montrealio lietuvių tėvai kviečiami atvesti savo vaikus į šį rengimą, kad jie galėtų nors keletą valandėlių praleisti lietuviškoje nuotaikoje. Padengti susidariusioms išlaidoms, suaugusiems įėjimas 50 centų, vaikams laisvas.

Tėvų Komitetas.
NAUJŲ METŲ SUTIKTUVES NEĮVYKS

Kaip jau buvo paskelbta, buvo susitarta su salėmis, kuriose turėjo būti tradicinis naujų metų sutikimas. Buvo su tartos visos detalės ir pasirašyta sutartis. Bet... prieš dvi dienas salių savininkas nelaukdamas pranešė, kad šiemet salėse naujuosius metus sutikti negalima. Tris dienas bandyta gauti leidimus, tuo tikslu pasiekti net patį LK direktorių ir policijos centrą. Apgailėstaujant buvo atsakyta, kad salėse NM sutikimas uždraustas ir kad leidimą galima būtų gauti nebent iš paties ministerių pirmininko... Buvo pareikšta, kad kai kas vis dėlto kai kur salėse sutiktuves ruošia. Į tai buvo atsakyta, kad tai įstatymo laužymas, už kurį atsakys salės savininkai (netekimu leidimo), organizacijos (netekdamos ateityje leidimų) ir subvimos dalyvaujantieji gali būti nemalonioje padėtyje. Tokiai padėčiai esant, NM sutikimą tenka atšaukti, nors ir labai apgailėstaujant. Viskas buvo padaryta, kad NM galėtume su tikti tradiciniu lietuvišku būdu ir būtime sutikę tikrai gražiai. Deja! Maloniai prašome atleisti, nes ne nuo mūsų priklausė šis sutrukdytas.

KLCT, KLT sk. ir „NL“.

AKADEMINIO SAMBŪRIO

Naujų metų sutikimas įvyks gruodžio 31 d., 9 val. pp. LaPointe salėje, kuri yra 7373 La Jettette Blvd. (tarp St. Denis ir St. Hubert g-vių). Vaziuoti ta ar kita gatve į šiaurę iki pirmo sustojimo ligi Jean Talon gatvės. Valdyba.

DIDELĖ TALKA

Norėdami, kad kalėdinis N. L. numeris ne tiktai būtų išleistas, bet ir skaitytojus pasiektų dar ligi Kalėdų, pirmadienį, jį išleisdome gruodžio 22 d., išskėdijavome taip, kad ligi išeinantį šį Montrealio traukinių, jis būtų pakrautas ir išvežtas, kad tuo būdu jį galėt ūgauti bent Torontas, Hamiltonas ir kitos Ontarijo vietos. Taip darant, teko suprasyti didesnę ekspedijavimo talpą, kurioje maloniai dalyvavo: p-lės Šulmstraitės su broliu, p-lės Pinkevičiūtės, p. Voronin kaitienė, p. Vizgirdaitė, p. Stankūnaitė, p. Ražanas, p.

ISNUOMOJAMAS atskiras kambarys su naudojimuisi vir tuve, gerame rajone su geru susisiekimu 6344 — 13 Ave. Rosemount.

Puniška, p. Kažukauskas, p. Kačergius, p. Lukas, p. Vasilauskas, p. Poškus, p. Leknickas, p. Viskanta, p. Jaspelkis, p. Butkus, p. Otto jun. Darbas buv greitas ir sėkmingas. Ačiū visiems talkininkams.

SLA 123 KUOPOS SUSIRINKIMAS

saukiamas šį sekmadienį, 1953 m. sausio 4 d., Willibrord Ave, po pamaldų. Visi nariai prašomi būtinai atsilankyti, nes reikia išrinkti naują valdybą ir su tvarkyti kitus reikalus.

KALĖDOS MONTREALY praėjo labai gražiai. Oras buvo gražus. Žmonės daug svečia vosi, daug vaišinosi, daug dovanų dovanojo.

MŪSŲ LIGONYS

V. Rupeika, po nesėkmingo gydymo namuose ir kraujo apsinuodijimo, buvo perkeltas į ligoninę. V. Juozapavičius padaryta anginos operacija. Stasys Baltauskas, dirbdamas Canadair įmonėje, sužeistas ir paguldytas į ligoninę. Serga S. Sibienė, F. Morkūnas, p. Šilkauskas, p. Lapinienė sen., p. Rudaitienė, p. Blauzdžiūnas, p. Mikalauskas. Staigiai yra susirgusi B. Markevičiūtė ir išvežta į ligoninę.

PAKASYNOS

Pp. Barisus ištiko skaudį ne laimė — nelaukta mirė jų jaunutė dukrelė.

PATAISYMAS.

„N. L.“ Nr. 50 (296) Kanados Pajamų Mokesčių Apskaičiavimas 3 puslapyje yra įsibrovusi klaida. „Kai normalus atlyginimas ir bonai sudėjęs bendrai, nesudaro daugiau 5.000,— per metus atlyginimo, tai nuo bonų atskaičiuojama mokesčių 10 poroc.“ Teisingai turėtų būti 19 proc.

ATVYKO IŠ ANGLIJOS

Pp. Verbylų rūpesčių iš Anglijos Montrealin persikėlė p. Veronikos Verbylienės brolis Petras Bružas su šeima — žmona Anielia, ir dukterys — Elena, Patricija, Irena ir Veronika.

TREMTINIAMS SIUNTINIUS

pasiuntė į Vokietiją p. Vilčinskienė 85-m sąrašo numeriu. Kiti tremtiniai dar ilgai eilėje laukia, — neužmirškime jų.

LENKŲ BALTOJO ARO DRAUGIJA,

minėdama 50 metų sukaktuves, nutarė prašyti Montrealio miesto savivaldybės, aikštę, esančią tarp Hochelaga, Gascon, Ontario ir Harbor gatvių, pavadinti Baltojo aro vardu.

P. J. JURGUČIO PASTANGOMIS

Kačinskaitė Vasario 16 gimnazijos mokiniui sušelpė 20 dol. Aukoją šie asmenys: A. Šaladzius, Dr. Daukša, M. Milienė, J. Zabielauskas, B. Vilčinskienė, S. Zemleckienė, P. Rutkauskas, V. Čepaitis, R. Tetmajeris, J. Jurgutis, A. Jurgutis, P. Jurgutis, V. Jurgutis, V. Vaičiūnaitė, J. Laimikis, D. Nedvaras, E. Mackevičiūtė, J. Dabkus ir J. Stumbras.

AMERIKOS NAUJIENOS SPAUDOS BENDRADARBIŲ PASITARIMAS.

Dienraštis „Naujienos“ gruodžio mėn. 20 d. buvo sušaukęs savo korespondentų ir bendradarbių pasitarimą, kuriame atsilankė gausus būrys senosios ir naujosios mūsų ateivių laikraščių bendradarbių. Pasitarimo prasmė ir reikšmė plačiau nušvietė bei pačiam pasitarimui pirmininkavo vyr. red. Dr. P. Grigaitis. Redaktoriaus prabėžė, kad „Naujienos“ dar nėra tokios, kokios jos turėtų būti.

Bendradarbiai, turėdami platesnius ryšius su skaitančia laikraščių visuomene, pasisakė, kad skaitytojai „sieksninių“ įvairios polemikos straipsnių, kurie teinteresuoja „tik vieną ar kelis asmenis, nepageidauja. Skaitytojai labiausiai pageidauja suglaustų žinių iš lietuvių organizacijų veiklos ir paskirų tautiečių gyvenimo Čikagoje, kitose Amerikos lietuvių kolonijose ir visuose kituose pasaulio kampeliuose besikuriančių. Labai įvertintas už sienuose esančių laikraščio korespondentų darbas, nes jų pasitangomis žymiai prasiplėtina dienraščio turinys.

Pasitarimui pasibaigus visi buvo pakviesti prie vaišių stalo, kur besivaikindami, vieni su kitais asmeniškai susipažino ir pasikeitė įvairiomis mintimis. Ta pačia proga rašytoja - poetė p. Sonė Pipiraitė aukų lapu parinko pinigų prof.

DEL AUŠROS VARTŲ BAŽNYČIOS

D. G. pone Redaktoriau,

prašau neatsakyti artimiausiam Jūsų redaguojamojo savaitraščio „Nepriklausoma Lietuva“ nr. paskelbti sekantį: Pranešu, kad pagal mano projektą pagamintasis lietuvių Aušros Vartų Montrealyje bažnyčios modelis yra netikslus ir daugelyje vietų iškreipias pagrindinius planavimo principus. Neatsakant kaibamajam modeliui projekto architektūrinės minties, su jo da bartinu pasireikimu nesutinku ir už jį neatsakau. Dr. Inž. Alfredas Kulpačius, architektas. Toronto, 1952. 12. 24.

LANKĖSI MONTREALY

Iš New Yorko lankėsi Leonas Janulevičius su žmona, dukrelė ir M. Sutkevičius. Svečiai kalnuose, slidžiam kelyje, turėjo nelaimę — paslydo auto ir atsismušė į stulpą. Žmonės nenukentėjo, bet mašinos priešakys apgadintas.

Iš Sudburio lankėsi p. Jonas Žiukas, kuris ta pačia proga aplankė NL redakciją ir jo je prisipirko knygų.

AMERIKOJE LANKĖSI

Dr. H. Nagys lankėsi Čikagoje, p. Kvietytė — New Yorke, kur važinėjo moderniojo šokio reikalais.

AUTO NELAIMĖS.

Esant slidžiam keliui, šiomis dienomis paslydo naujoji p. Astravos mašina ir susidūrė su kita, — abi nukentėjo. Nelaimė ištiko ir pp. Staniulių mašiną, o taipogi ir p. S. Baltrušaitio.

KRIKŠTYNOS

Kalėdų metu pakrikštyta: p. Kerbelių dukrelė Daina-Elena, pp. Žemaitių sūnus Algis-Vladas, pp. Barauskų Algis-Leonas ir pp. Giriūnų Linas-Donatas.

NUOŠIRDŽIAI REMIA TAU TOS FONDA.

Metinę Tautos Fondo vaje užbaigę sėkmingai baigti Jacques Cartier gyvenantieji lietuvių stipriai parėmė — įsigijo lietuvių pasus ir įklijavo į juos ženklus.

Aukos pasiskirsto šitaip:

V. Krėvei senatvėje sušelpė. Taipgi Dr. A. Garmus kreipėsi į paskirus asmenis aukų reikalui „Žiburėlio“ Draugijai, kuri remia pažangius mokslininkus.

Naujieji ateiviai stveriasi bižnį.

Pasižvalę Čikagos lietuvių gyvenime pastebėjome faktą, kad naujieji ateiviai kiek tik išgalės leidžia stveriasi bižnį, ir verčiasi tavernomis, valgyklomis, knygynais ir kt. veislais. Bendromis jėgomis yra sukūrę ir stambius prekybos objektus. Tai geras reiškinys.

Nepiliečiai turi registruotis.

Pagal veikiančią JAV įstatymą, visi nepiliečiai, nežinint, kiek laiko jie šioje šalyje būtų išgyvenę, kiekvienų metų sausio mėn. pradžioje turi užpildyti atitinkamus blankus, kuriuos gauna visų paštų įstaigose ir suteikti juose savo gyvenvietės adresą ir kt. žinias.

Perkasi rašomąsias mašinėles.

Apsilnktant rašomųjų mašinėlių parduotuvėse pastebėjome, kad nemaža naujųjų ateivių pasistengia įsigyti. Sakoma, mašinėlių kainos nėra augstos ir plačiau koresponduojantiems jos yra labai praveru. Tačiau yra ir tokių kurie jas perka norėdami išmokyti gerai mašinėle rašyti. J. J.

Rengimo Komitetas.

„NAUJIEJI ŽMONĖS“ TORONTE

Po gausių įvairių koncertų, pagaliau Toronto ir apylinkių lietuvių turės progos pamatyti P. Vaičiūno penkių veiksmų komediją „Naujieji Žmonės“ vaidinamą Čikagos Lietuvių Teatro profesionalų - artistų. Kaip jau žinome, iš JAV lietuviškos spaudos, „Naujieji Žmonės“ visur, kur tik buvo statomi, praeidavo su didžiausiu publikos susidomėjimu ir didele pasisekimu. Reikia tikėtis, kad ir Kanadoje šios gastrolių turės nemažesnį pasisekimą. Režisuoja ir vaidina Liet. Vals tybinės Dramos Teatro artistas ir režisierius Stasys Pilka.

Vaidinimas įvyks sausio m. 17 d. 7.30 val. vak. Eaton auditorijoje.

Bilietus įsigyti galima sveikintėje „Tulpė“ pas platinto-

J. K. S.

Jacques Cartier 68 Būrelio Rėmėjai apdovanoti Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos Garbės Pažymėjimais.

68 Būrelio, Bėlecko Petro vadovaujamais, Sv. Kalėdų proga buvo apdovanotas Garbės Pažymėjimais.

Pažymėjimus gavo šie rėmėjai: Ambakas Br., Anulionis Vl., Beleckas Ptr., Janušauskas Vl., Kuliešius Adlf., Rinkevičius Br., Lietuvis J.

Minėti Rėmėjai suaukoję po 1,— dol. švenčių proga pasiuntė asmenišką dovaną savo remiamam mokiniui Gudui Romualdai, kad dar daugiau praskaidrinus jo švenčių nuotaką.

J. K. S.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

1081 Bloor St. W. - Toronto

priima ligonius ir gimdyves šokiadieniais nuo 2-4 pp. ir 6,30-8 vv. arba pagal susitarimą tel. ME 2933

TORONTO

PADEKA GERADARIAMS.

Jau praėjo penki metai nuo to laiko, kai pirmieji paskutinės bangos lietuviai imigrantai pradėjo plaukti į Kanadą. Žinome visi, kokie sunkūs būvo pirmieji žingsniai šiame krašte, kiek įvairių rūpesčių atsisistojo prieš mūsų akis. Daulgelis iš mūsų, atsidūrusių Toronte, ponų Mankų ar Indrelių šeimose visados radome mielus ir nuoširdžius patarėjus, vadovus ir rėmėjus. Jie nei vienam neatsakė pastogės pirmomis dienomis, noriai kartu ėjo į įvairias įstaigas pabūti vertėjais, užtarti, esant ypatingam reikalui net ir finansiskai padėti. Užtat labai malonu, kad naujųjų ateivių tarpe kilusi mintis suruošti ponų Indrelių ir Mankų šeimoms pagerbimą ir tuo nors kukliai, bet nuoširdžiai jiems padėkoti už jų širdingą pagalbą, rado Toronto visuomenėje platų pritarimą. Pagerbimas įvyksta 1953 m. sausio mėn. 24 d. Tautos Namuose. Pradžią 6,30 vv. Norintieji pagerbime dalyvauti prašomi iki sausio mėn. 15 d. užsiregistruoti pas šiuos Rengimo Komiteto narius:

p. Kalendrienę. Tel. LA 3080,

p. Jurkevičienę. Tel. JU 6374,

p. Dagilį. Tel. JU 2250.

Rengimo Komitetas.

„NAUJIEJI ŽMONĖS“ TORONTE

Po gausių įvairių koncertų, pagaliau Toronto ir apylinkių lietuvių turės progos pamatyti P. Vaičiūno penkių veiksmų komediją „Naujieji Žmonės“ vaidinamą Čikagos Lietuvių Teatro profesionalų - artistų. Kaip jau žinome, iš JAV lietuviškos spaudos, „Naujieji Žmonės“ visur, kur tik buvo statomi, praeidavo su didžiausiu publikos susidomėjimu ir didele pasisekimu. Reikia tikėtis, kad ir Kanadoje šios gastrolių turės nemažesnį pasisekimą. Režisuoja ir vaidina Liet. Vals tybinės Dramos Teatro artistas ir režisierius Stasys Pilka.

Vaidinimas įvyks sausio m. 17 d. 7.30 val. vak. Eaton auditorijoje.

Bilietus įsigyti galima sveikintėje „Tulpė“ pas platinto-

J. K. S.

TORONTO

PADEKA GERADARIAMS.

Jau praėjo penki metai nuo to laiko, kai pirmieji paskutinės bangos lietuviai imigrantai pradėjo plaukti į Kanadą. Žinome visi, kokie sunkūs būvo pirmieji žingsniai šiame krašte, kiek įvairių rūpesčių atsisistojo prieš mūsų akis. Daulgelis iš mūsų, atsidūrusių Toronte, ponų Mankų ar Indrelių šeimose visados radome mielus ir nuoširdžius patarėjus, vadovus ir rėmėjus. Jie nei vienam neatsakė pastogės pirmomis dienomis, noriai kartu ėjo į įvairias įstaigas pabūti vertėjais, užtarti, esant ypatingam reikalui net ir finansiskai padėti. Užtat labai malonu, kad naujųjų ateivių tarpe kilusi mintis suruošti ponų Indrelių ir Mankų šeimoms pagerbimą ir tuo nors kukliai, bet nuoširdžiai jiems padėkoti už jų širdingą pagalbą, rado Toronto visuomenėje platų pritarimą. Pagerbimas įvyksta 1953 m. sausio mėn. 24 d. Tautos Namuose. Pradžią 6,30 vv. Norintieji pagerbime dalyvauti prašomi iki sausio mėn. 15 d. užsiregistruoti pas šiuos Rengimo Komiteto narius:

p. Kalendrienę. Tel. LA 3080,

p. Jurkevičienę. Tel. JU 6374,

p. Dagilį. Tel. JU 2250.

Rengimo Komitetas.

„NAUJIEJI ŽMONĖS“ TORONTE

Po gausių įvairių koncertų, pagaliau Toronto ir apylinkių lietuvių turės progos pamatyti P. Vaičiūno penkių veiksmų komediją „Naujieji Žmonės“ vaidinamą Čikagos Lietuvių Teatro profesionalų - artistų. Kaip jau žinome, iš JAV lietuviškos spaudos, „Naujieji Žmonės“ visur, kur tik buvo statomi, praeidavo su didžiausiu publikos susidomėjimu ir didele pasisekimu. Reikia tikėtis, kad ir Kanadoje šios gastrolių turės nemažesnį pasisekimą. Režisuoja ir vaidina Liet. Vals tybinės Dramos Teatro artistas ir režisierius Stasys Pilka.

Vaidinimas įvyks sausio m. 17 d. 7.30 val. vak. Eaton auditorijoje.

Bilietus įsigyti galima sveikintėje „Tulpė“ pas platinto-

J. K. S.

SLA 236 KUOP. SUSIRINKIMAS

Sausio mėn. 11 d. 2 val. po pietų Liet. Namuose įvyks naujų susirinkimas. Visi nariai prašomi dalyvauti, nes yra būtina atlikti ir aptarti svarbius reikalus, nesusipėtus atlikti gruodžio mėn. susirinkime.

Malonu, kad į kuopos pareigūnus pradeda įeiti mūsų seniai laukti naujieji ateiviai, sekančioms metams, buvusio pro tokolų sekr. J. Strazdo vietą, sutiko užimti veiklus narys H. Chvedukas. Į rev. kom. įėjo J. Petrelis ir į pareigimų kom. J. Dagilienė.

Šiuo metu, kuopoje trys ligonys: Ed. Milauskas, sergas gripu, A. Mockevičius susižeidęs darbe ir Vl. Šarūnas, kurs prieš pat Kalėdų šventes turėję pasiduoti gerklės operacijai. Visiems ligoniams kuopa linki kuogreičiausiai pasveikti. Lengvai buvo darbe susižeidęs J. Martinonis, kuris jau pasveiko ir grįžo į darbą.

KLM B-NĖ TORONTO APY LINKĖS SUSIRINKIMAS.

Šiuo visoms narėms pranešama, kad sausio mėn. 11 d. (sekmadienį) 4 val. po pietų Lietuvių namuose, priestato salėje (įėjimas iš Dundas g-vės) įvyks visuotinis narių susirinkimas, kuriame bus valdybos pranešimai iš bendros veiklos, numatyti ir aptarti ateities darbai ir, naujos valdybos bei revizijos komisijos rinkimai. Visos narės maloniai prašomos gausiai dalyvauti. Kviečiamos susirinkime dalyvauti ir veišnios.

Valdyba.

PP. PETRONIAI

Bilietus įsigyti galima sveikintėje „Tulpė“ pas platinto-

J. K. S.

Laimingiausių Naujų Metų

nuoširdžiai linkime visiems, o ypač kurie pasinaudojo mūsų tarpininkavimu — pirko namus bei bižnius.

Reiškiame viltį, kad ateinančiuose metuose mes dar daugiau sulauksime tautiečių ir šiaip bičiulių, kurie panorės įsigyti gerą nejudomą turtą.

DR. J. KAŠKELIS

R. TESLIA REAL ESTATE,

575 Queen St. W., Toronto.

Tel.: WA 2646; WA 2647; WA 2648

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UZEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.